

-ГРАД КРУШЕВАЦ-

**Екстерна и интерна комуникација
везана за промоцију
одрживе енергетске политике Града
Крушевца**

**Израда:
Енергетски Тим града Крушевца,
Стручњаци и сарадници у оквиру МЕЕМП пројекта**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Republic of Serbia
Ministry of Mining
and Energy

Датум: октобар, 2022.године

САДРЖАЈ:

I. УВОД.....	4
II. АКТЕРИ И КЉУЧНЕ ЦИЉНЕ ГРУПЕ	4
II.1. ЦИЉНЕ ГРУПЕ ЕКСТЕРНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ:	5
II.2. ЦИЉНЕ ГРУПЕ ИНТЕРНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ	6
III. ЦИЉЕВИ КОМУНИКАЦИЈЕ	6
IV. КЉУЧНЕ ПОРУКЕ	7
V. ПРЕГЛЕД ЕНЕРГЕТСКИХ АКТИВНОСТИ У ГРАДУ КРУШЕВЦУ И КАКО ЕФИКАСНО КОМУНИЦИРАТИ	7
V.1. ПОДСЕЋАЊЕ НА СПРОВЕДЕНЕ АКТИВНОСТИ У УПРАВЉАЊУ ЕНЕРГИЈОМ	8
V.1.1. ЈАВНЕ ЗГРАДЕ И ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЈЕКТИ (ЕЕА ОБЛАСТ 2):.....	8
V.1.2. ПРОМЕНА ПОНАШАЊА, ЛОКАЛНА УПРАВА И ЈАВНЕ НАБАВКЕ (ЕЕА ОБЛАСТ 5)...	9
V.1.3. ПОДРШКА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЕНЕРГЈОМ У ДОМАЋИНСТВИМА (ЕЕА ОБЛАСТ 6)	9
V.2. ПРЕДСТОЈЕЋЕ АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА УПРАВЉАЊЕМ ЕНЕРГИЈОМ И ПРЕДЛОЖЕНЕ СМЕРНИЦЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈУ	10
V.2.1. ИЗРАДА ПРОГРАМА ЕНЕРГЕСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ГРАДА КРУШЕВЦА	10
V.2.2. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О УШТЕДАМА ЕНЕРГИЈЕ ОСТВАРЕНИМ У ПРЕТХОДНИМ ГОДИНАМА.....	10
V.2.3. ЈАВНИ ПОЗИВИ ЗА СУФИНАНСИРАЊЕ ПОДИЗАЊА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ПОЈЕДИНАЧНИХ КУЋА И СТАМБЕНИХ ОБЈЕКТАТА	11
V.2.4. ЈАВНА ДЕБАТА О ПОТРОШЊИ ЕНЕРГИЈЕ, ЕНЕРГЕНАТА И ПОТРОШЊИ ВОДЕ У ЗГРАДА У ВЛАСНИШТВУ ГРАДА КРУШЕВЦА.....	11
V.2.5. УЧЕШЋЕ У ПРИКУПЉАЊЕ, ОБРАДА, ОТПРЕМАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПОДАТАКА ИЗ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА О ПОТРОШЊИ ЕНЕРГЈЕ, ЕНЕРГЕНАТА И ПОТРОШЊИ	12
V.2.6. ОБНОВА ГРАДСКОГ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА КРОЗ ЈАВНО-ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО (ЈПП)	12
V.2.7. РАЗВОЈ И ИЗГРАДЊА БИЦИКЛИСТИЧКЕ ИНФРАСТРУКТУР	13
V.2.8. РАЗВОЈ И ИЗГРАДЊА САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У ГРАДУ КРУШЕВЦУ	13
V.2.9. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ИНФОРМАЦИОНИ*ТЕХНОЛОШКИХ РЕШЕЊА У УПРАВЉАЊУ САОБРАЋАЈА У ГРАДУ	14
V.2.10. ДАЊИ РАЗВОЈ У ОРГАНИЗАЦИЈИ И РЕШЕЊИМА ПОВЕЋАЊА НОВИХ ПАРКИХ МЕСТА У ГРАДУ КРУШЕВЦУ.....	14
V.2.11. УСПОСТАВЊАЊЕ ЕКОЛОШКЕ КУЛТУРЕ И ПОНАШАЊА У ГРАДСКОЈ УПРАВИ ГРАДА КРУШЕВЦА	15
V.2.12. ИЗГРАДЊА У ПОВЕЋАЊЕ КАПАЦИТЕТА ЕНЕРГЕТСКОГ МЕНАџЕРА.....	15
V.3. КЉУЧНЕ ПОРУКЕ СПЕЦИФИЧНЕ ЗА АКТИВНОСТИ	16
V.4. КОМУНИКАЦИОНИ КАНАЛИ И АЛАТИ	17
V.4.1. СПОЉНИ КОМУНИКАЦИОНИ КАНАЛИ	17
V.4.2. ИНТЕРНИ КОМУНИКАЦИОНИ КАНАЛИ.....	17
V.4.3. ИФОРМИСАЊЕ ЗАПОШЉЕНИХ И ГРАДСКИХ ВЕЋНИКА	18

VI.	ПРЕДЛОЖЕНИ ВРЕМЕНСКИ ОКВИР И ДАЉЕ МЕРЕ КОЈЕ ТРЕБА ПРЕДУЗЕТИ	20
VI.1.	АНЕКС А: КЉУЧНЕ ПОРУКЕ ПРЕМА ЦИЉНОЈ ГРУПИ	21
VI.2.	АНЕКС Б: КОМУНИКАЦИЈСКИ ЦИЉЕВИ, ПОРУКЕ И КАНАЛИ ПРЕМА ЦИЉНИМ ГРУПАМА	22
VI.3.	АНЕКС Ц: ТРЕНУТНЕ КОМУНИКАЦИОНЕ АКТИВНОСТИ И ПРЕДЛОЗИ ЗА ПОТЕНЦИЈАЛНА ПОБОЉШАЊА	25
VI.4.	АНЕКС Д: „SWOT“ АНАЛИЗА ЗАСНОВАНА НА НАЛАЗИМА ИЗ ОВОГ ДОКУМЕНТА.....	26
VII.	ПРИЛОГ 1 - СТРУКТУРА ИНТЕРНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ ОДРЖИВЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ПОЛИТИКЕ У ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ - ГРАДУ КРУШЕВЦУ	27
VII.1.	УВОД.....	27
VII.2.	ПРИКУПЉАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА	28
VII.3.	ИНТЕРНО ПЛАСИРАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА	30
VII.4.	ЕКСТЕРНО ДИСТРИБУИРАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА	30
VIII.	ПРИЛОГ 2 - МОДЕЛ КОМУНИКАЦИОНЕ АКТИВНОСТИ ОДРЖИВЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ПОЛИТИКЕ У ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ - ГРАД КРУШЕВЦ	31
	РЕАЛИЗАЦИЈА НАГРАЂЕНЕ ИДЕЈЕ „ЕНЕРГЕТСКИ И ФИНАНСИЈСКИ КАЛКУЛАТОР „НОВО РУХО ГРАДА “ - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД“	31

I. УВОД

Град Крушевац се налази удолини Западног Поморавља, на реци Расини у Расинском округу. Крушевац је економски, административни, културни, здравствени, образовни, информативни и спортски центар Расинског округа. Град Крушевац обухвата 101 насеље и захвата површину од 854 km². Крушевац је био средњовековна престоница кнеза Лазара. По попису из 2011.године на територији града је живело 131.368 становника.

У намери да повећа свест о својим политикама и програмима и генерише појачано ангажовање својих грађана у управљачком процесу, Град Крушевац је одабрао комуникацију за један од својих приоритетних циљева, да се прикаже визија града, његове активности, резултати и утицај, на основу релевантне комуникационе, прилагођене контексту, циљним групама и расположивим или мобилизираним ресурсима. Стога је циљ комуникационе стратегије идентификовати могућности за преношење порука Града и дефинисање метода којима де се те поруке преносити, да би се активности Града спроводиле на транспарентан и инклузиван начин.

Између осталих тема, комуникациона стратегија града Крушевца треба да нагласи и информише о градској енергетској и климатској политици. Заправо, Град је усвојио пут ка одрживијем урбаном развоју, са посебним окусом на одрживо управљање енергијом. а би подржао овај пут и настојати да укључи све релевантне заинтересоване стране да подрже његову примену, Град је одлучио да ојача своју унутрашњу и спољну комуникацију о енергетској и климатској политици. Садашња стратегија је развијена са намером да подржи припрему, планирање и промоцију градске политике управљања енергијом, текуће и предстојеће активности и да грађани разумеју разлоге, циљеве и очекиване утицаје енергетских пројеката. Комуникациона стратегија, такође, треба да ојача посвећеност свих релевантних актера у спровођењу Европске енергетске награде (ЕЕА), међународно признатог система управљања квалитетом који подржава Град Крушевац у успешном планирању, спровођењу и праћењу локалне политике управљања енергијом.

Ова стратегија поставља конкретне циљеве комуникације, дефинишу кључне поруке, циљне групе и канале комуникације пружајући опште смернице за енергетски релевантну комуникацију у Граду Крушевцу. Односи се на енергетске активности града планиране за период 2022. - 2025. Комуникациони план који произилази из ове стратегије треба редовно ажурирати како би био у складу са планираним енергетским активностима.

II. АКТЕРИ И КЉУЧНЕ ЦИЉНЕ ГРУПЕ

Прво питање на које треба одговорити у циљу дефинисања комуникационих циљева, кључних порука и најприкладнијих комуникационих канала је: „Коме је намењена Екстерна и интерна комуникација везана за промоцију одрживе енергетске политике Града Крушевца“?. Да би се одговорило на ово питање, потребно је идентификовати и мапирати заинтересоване стране којима би се Град, кроз комуникационе активности, требало обратити. Потребно је јасно разумети њихов положај, улогу и начин како до њих допрети или их укључити.

Актер је свако ко има интерес или је потенцијално “погођен” исходом пројекта, програма или процеса. Диференцијација заинтересованих страна дели се на две главне категорије: заинтересоване стране које доприносе пројекту или активностима и заинтересоване стране на које утичу пројекти или активности. Због тога је неопходно утврдити на кога де то утицати и на који начин - да ли де то бити еколошки, социјално, културно или економски. Неки актери се уклапају у обе категорије. Ако нису правилно

укључене, заинтересоване стране уместо да буду катализатор и кључни покретач управљања енергијом, могу успорити или чак блокирати пројекте који су важни за град. Стога је кључно идентификовати и окарактерисати их и разумети њихове „улоге“ како би се у складу са тим дефинисале комуникационе активности.

У зависности од нивоа заинтересованости и нивоа утицаја у подржавању градске политике управљања енергијом, заинтересоване стране морају бити (а) блиско усмераване; (б) бити задовољне; (с) стално информисане или (д) само надгледане.

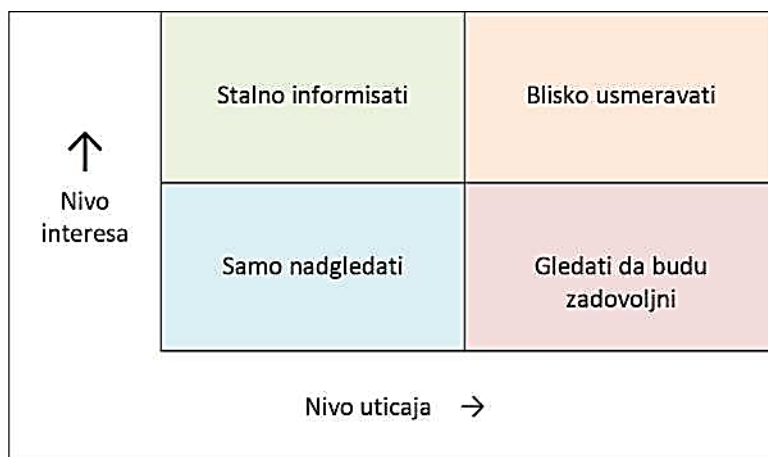

График 1: Матрица утицаја-интереса

У две партиципативне радионице, градски Енергетски Тим је дефинисао кључне интересне групе за град Крушевац и циљне групе за комуникацију, на основу следећих питања

- Ко су директни корисници текућих и предстојећих енергетских пројеката? Ко треба да буде информисан и ко треба да буде укључен у процес?
- Ко су опште заинтересоване стране које треба укључити или информисати?
- На кога пројекат утиче и може ли постојати негативан став према њему? Ко се, ни под којим околностима, не би требало осећати игнорисаним? Чије проблеме треба саслушати и, ако је потребно, размотрити?
- Ко би потенцијално могао да буде изостављен а требало би да буде укључен са посебном пажњом (нпр. рањиве групе)?

На основу ових питања идентификоване су следеће циљне групе:

II.1. ЦИЉНЕ ГРУПЕ ЕКСТЕРНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ:

- **Министарства и републичке агенције** (као што су Министарство рударства и енергетике, Министарство економије, Министарство заштите животне средине, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као и друга министарства са аспекта важности или релевантности у одређеним програмима и активностима које планира или спроводи Град Крушевац)
- **Остале локалне самоуправе** (потенцијални партнери у спровођењу сличних активности и програма)
- **Развојне агенције**
- **Пословна удружења, привредне коморе и професионална удружења**
- **Финансијске институције**
- **Интернационални донатори**
- **Јавна предузећа и јавна комунална предузећа** (предузећа одговорна за пружање услуга грађанима града Крушевца, услуга јавног превоза, дистрибуције електричне

енергије, природног гаса, воде, услуга сакупљања комуналног отпада итд.).

- **Приватни сектор** (индустрија, приватне компаније чија је делатност рада уско повезана са производњом, дистрибуцијом енергије, израдом и уградњом енергетски ефикасних уређаја, материјала)
- **Невладин сектор - НВО**
- **Посебне органи акције и удружења, органи акције цивилног друштва (ОЦД) а подршку рањивим групама** (као што су “Удружење инвалида церебралне и дечије парализе”, “Удружења дистрофичара Расинског округа”, “Удружење параплегичара”, “Градска организација слепих”, “Савез цивилних инвалида рата”, “удружење за помоћ особама са аутизмом”, “Градско удружење слепих и слабовидних Крушеваца” итд.)
- **Домови здравља и установе социјалне заштите**
- **Школе, вртићи и домови пензионера**
- **Медији** (са локалном, регионалном и националном фреквенцијама)
- **Грађани града Крушевца** (као општа категорија)

II.2. ЦИЉНЕ ГРУПЕ ИНТЕРНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

- **Скупштина града Крушевца и Градско Веће Града Крушевца**
- **Градска Управа града Крушевца**

III. ЦИЉЕВИ КОМУНИКАЦИЈЕ

У граду Крушевцу се на комуникацију гледа као на важну улогу Града и на важан део демократског процеса. Помаже у стварању поверења, разумевања и свести у заједници и повећању учешћа заинтересованих страна. Градска стратегија комуникације у вези са управљањем енергијом омогућава јасну, концизну, доследну и проактивну комуникацију унутар градске управе, а екстерно са идентификованим заинтересованим странама. Градска комуникација ће се реализовати и надограђивати на следећим комуникационим циљевима:

- 1) **Подизање свести (ОБЈАСНИТИ ЗАШТО)**: а би се кључне заинтересоване стране Града укључиле у активности повезане са управљањем енергијом, стратегија мора посебно циљати сваку групу заинтересованих страна да би објаснила зашто је град Крушевац одлучило да се бави одрживим управљањем енергијом и које су потенцијалне директне и индиректне користи за градске заинтересоване стране и грађане.
- 2) **Информисање (ОБЈАСНИТИ ШТА)**: Стратегија треба да информише о томе шта Град тренутно ради, шта де се применити ради побољшања управљања енергијом у Крушевцу и који су градски програми доступни циљним групама.
- 3) **Јачање кредибилитета (ИЗГРАДЊА ПОВЕРЕЊА)**: Комуникација треба да буде отворена, јасна, сажета и одговорна како би се изградило поверење и кредибилитет код публике.
- 4) **Повећање укључености (АНГАЖОВАЊЕ)**: Грађане и предузетнике треба подстицати и оснажити да учествују у обликовању јавне политике. Стратегија им мора показати како да се укључе и повећају свој интерес кроз активни допринос

На основу списка кључних заинтересованих страна и циљних група идентификованих за ефикасну енергетску комуникацију у Крушевцу, дефинисани су конкретнији циљеви комуникације - од којих је сваки релевантан за једну или неколико циљних група:

- **Створити видљивост** посвећености и достигнућа Града и обликовати слику града као

- пионира у одрживој енергетској политици, интерно и екстерно.
- **Оправдати и објаснити** приоритетне инвестиције и изборе Града.
- **Подићи свест и политичку подршку** за одлуке, акције, циљеве и програме у вези са управљањем енергијом које води градско Веће.
- **Илустровати користи** градске посвећености управљању енергијом уопште, а посебно ЕЕА и промовисање достигнута, резултата и утицаја.
- **Сензибилнизирати и укључити грађане** у одрживо управљање енергијом и локалним ресурсима.
- **Мобилисати институционалне партнере** од значаја за развој локалних енергетских активности.
- **Мобилисати финансијске ресурсе** неопходне за развој локалних енергетских активности.
- Успоставити и одржавати **проактивне односе са медијима**.
- Успоставити и побољшати позитивне односе са свим заинтересованим странама.
- Успоставити и одржавати партнерства са кључним заинтересованим странама.
- Јачати локалне и регионалне надлежности и капацитете у погледу одрживог управљања енергијом.
- Остварити координирану и доследну комуникацију како изнутра тако и споља.

IV. КЉУЧНЕ ПОРУКЕ

На основу листе идентификованих кључних актера и комуникационих циљева града Крушевца усмерених на њихово јачање воље и капацитета за активну подршку градској политици у управљању енергијом, развијене су следеће кључне поруке:

- 1- Град Крушевац се **залаже а одрживи развој** својих урбаних простора, са посебним фокусом на управљање енергијом и ефикасно коришћење природних ресурса.
- 2- Град Крушевац је показао **јасну политичку вољу** за акцијом, придруживши се Европској енергетској награди, обавезујући се тако на континуирани циклус побољшања у управљању енергијом.
- 3- Како би постигао своје циљеве уштеде енергије, Град Крушевац се обавезао да **де изградити и применити Програм енергетске ефикасности и извештавати о постигнутим резултатима** и утицајима.
- 4- Акције које је планирао Град Крушевац развијене су **у партиципативном приступу, ангажујући различите групе заинтересованих страна**, под руководством градског Већа и руководства Града.
- 5- Енергетска и климатска политика града Крушевца и све сродне активности **допринеће националним енергетским и климатским циљевима и побољшаће квалитет живота** (посебно квалитет ваздуха) за грађане града Крушевца.
- 6- Градска политика управљања енергијом **стимулисаће нова локална тржишта**, стварајући тако нове могућности за стварања нових локалних финансијских дохотка и отварања нових зелених радних места.

Горе наведене кључне поруке треба да буду поткрепљене чињеницама и подацима о конкретним активностима, конкретним резултатима и постигнутим утицајима (нпр. број подржаних домаћинстава, износ обезбеђених грантова, уштеда у kWh - ма, смањена количина емисија угљен-диоксида, смањена концентрација штетних честица и гасоваитд.)

V. ПРЕГЛЕД ЕНЕРГЕТСКИХ АКТИВНОСТИ У ГРАДУ КРУШЕВЦУ И КАКО ЕФИКАСНО КОМУНИЦИРАТИ

Град Крушевац је носиоц у одрживој енергетској политици у овом делу Србије и у региону и

има за циљ даље јачање ове улоге и наставак посвећености и реализације предивних подухвата. Од 2018. године Град Крушевац примењује међународно признати систем управљања квалитетом под именом Европска Енергетска Награда (ЕЕА). Посвећујући се систему ЕЕА награде, Град се укључио у континуирани циклус побољшања својих перформанси управљања енергијом, заснован на редовним прегледима спроведене енергетске политике, развоју и редовним ажурирањима програма енергетске ефикасности, спровођењу приоритетних акција праћењу резултата и извештавању о постигнутим утицајима.

Поред потпуног испуњавања захтева постављених у националном правном оквиру, град Крушевац се обавезало на холистички приступ ЕЕА, који подржава управљање енергијом у свим релевантним областима, са посебним фокусом на градске зграде, објекте и инфраструктуру, унутрашњу организацију и еколошко понашање (принцип ЕЕА награде је активно учешће одговарајућих стручњака у делу помоћи заинтересованим градовима да се ускладе са српским Законом о ефикасном коришћењу енергије), али такође укључује урбано и просторно планирање, управљање енергијом, отпадом и отпадним водама, урбану мобилност, сарадњу и комуникацију са свим релевантним секторима и заинтересованим странама.

Посвећујући се ЕЕА, Град Крушевац следи своју визију да постане узор за напредне, одрживе српске градове који пружају висок квалитет живота.

V.1. ПОДСЕЋАЊЕ НА СПРОВЕДЕНЕ АКТИВНОСТИ У УПРАВЉАЊУ ЕНЕРГИЈОМ

Током претходних година Град Крушевац је реализовао неколико пројеката који се односе на улагања у заштиту животне средине, енергетску ефикасност, ублажавање и прилагођавање климатским променама, унапређење комуналних услуга, јавног превоза, као и обнављање и енергетску санацију школа, вртића и домова здравља и домова пензионера а све у циљу стварања бољих животних услова за грађане града Крушевца у обухвату свих старосних група. Следећи пројекти илуструју посвећеност града одрживој енергетској, еколошкој и климатској политици реализованих у протеклом периоду:

V.1.1. ЈАВНЕ ЗГРАДЕ И ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЈЕКТИ (ЕЕА ОБЛАСТ 2):

Град Крушевац је захваљујући учешћу на конкурс из извора средстава Државни секретаријат Швајцарске конфедерације за економске послове (СЕКО) добио пројекат у вредности од: 1.841.020,00 ЕУР (1.920.000,00 CHF); Од те вредности: 1.534.183 ЕУР односно 83% СЕКО и 306.836 ЕУР односно 17% град Крушевац.

Средства која обезбеђује Крушевац ће се користити за нематеријалне ствари (прикључке, пред пројектовање и слично).

Реализацијом овог пројекта у Крушевцу остварићемо:

- уштеду 991,6 MWh/ годишње – 47%(сада: 2.114,08 MWh; после реализације: 1125,6 MW/h).
- Финансијска уштеда: око 9 милиона дин – 45% (сада: 20 милиона дин; после реализације: 11 милиона дин/годишње);
- смањење емисије CO₂ гасова је 357,11 тона CO₂ годишње – 51% (сада: 701,78 тона CO₂ гасова; после реализације: 344,68 тона CO₂ гасова).
- Број деце која похађају образовне установе којима ћемо унапредити услове образовања: 2241.
- Пројекат обухвата: Енергетску ревитализацију шест објеката, односно 5 основне школе и једну предшколску установу (Обданиште Пчелица, ОШ Деспот Стефан – Горњи Степош, ОШ Жабаре – Жабаре, ОШ Јован Поповић, ОШ Бранко Радичевић – Бивоље. ОШ Станислав Бинички – Јасика).

Врсте радова које садрже енергетску санацију су: изградња котларница са котловима на природни гас, постављање термоизолације кровова, зидова и тавана, замену постојеће

столарије новом, реконструкцију система грејања, обезбеђивање објеката у погледу против пожарних мера, реконструкција тоалета, постављање лед расвете. Значај пројекта: Остваривање системског и свеобухватног управљања енергијом на локалном нивоу кроз увођење сертификата Европске награде за енергију и побољшања енергетске ефикасности јавних објеката (у првом реду школа) у циљу повећања животног стандарда, промовисања економског развоја и пружања одговора на климатске промене. Реконструкција објекта подразумева извођење следећих радова: постављање термоизолације испод косог крова, претварање равнoг дела крова (изнад главног улаза) у коси, замена столарије (улазна и ветробранска врата) од дрвених профила столаријом од алуминијумских профила, замена столарије од дрвених и металних профила столаријом од ПВЦ профила (на објекту школе и на физкултурној сали), израда термоизоловане фасаде, замена покривача надстрешнице изнад улаза у школу, санација надстрешнице испред физкултурне сале, постављање ЛЕД расвете, постављање термостатских вентила са термоглавама и енергетски ефикасних циркулационих пумпи, замена постојећег котла (лако лож уље) новим гасним генератором.

Циљ пројекта је: Развијање свести о енергетској ефикасности, допринос у спровођењу националне политике енергетске ефикасности на нивоу јединица локалних самоуправа и усмеравање привреде Републике Србије у смеру смањења захтева за потрошњом енергије.

V.1.2. ПРОМЕНА ПОНАШАЊА, ЛОКАЛНА УПРАВА И ЈАВНЕ НАБАВКЕ (ЕЕА ОБЛАСТ 5)

Уз помоћ МЕЕМО-а, Град Крушевац је развио смернице за еколошки прихватљиво понашање и еколошке јавне набавке. Смернице показују могућности за уштеду енергије и еколошки прихватљиво понашање у свакодневним радним рутинама које де довести до побољшања еколошке равнотеже и смањењу потрошње енергије Крушевачке управе. Оне су такође истакле могућности да се утиче на градску еко-равнотежу кроз куповину различитих врста опреме и уређаја. Смернице одражавају могућности у областима грејања / вентилације, канцеларијске опреме, рециклираног папира, осветљења, исхране, информационих технологија (ИТ), чишћења и канцеларијског намештаја и развијене су у заједничкој радионици са члановима градске администрације и саветником за ЕЕА.

V.1.3. ПОДРШКА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЕНЕРГЈОМ У ДОМАЋИНСТВИМА (ЕЕА ОБЛАСТ 6)

Додатне мере спроведене током последњих две година биле су усмерене на смањење емисије смога из око 14 600 појединачних домаћинстава која за грејање у највећем броју користе угљ и дрво. Захваљујући учешћу на јавним конкурсима расписаних од стране Министарства енергетике и рударства, град Крушевац је суинвестирао са око 10,6 милиона динара. Средства су уложена у подршку за финансирање грантова за 100 пројекта у вези са топлотном изолацијом, заменом прозора и системима грејања који су орјентисани на употребу пелета или природног гаса уместо угља или дрвета.

Важно је истаћи везе између енергетске и климатске политике и побољшања квалитета живота свих грађана као и презентације успешно спроведених мера како би се створила видљивост континуиране посвећености градске власти ка њеном одрживом развоју која је погодна за обликовање слике града као енергетски ефикасан, зелени, будући Град вредан живљења.

V.2. ПРЕДСТОЈЕЋЕ АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА УПРАВЉАЊЕМ ЕНЕРГИЈОМ И ПРЕДЛОЖЕНЕ СМЕРНИЦЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈУ

На основу инпута добијених од градског енергетског тима, следећи пројекти управљања енергијом су тренутно планирани или су у припреми. За сваки од њих је развијена листа препоручених комуникационих активности.

V.2.1. ИЗРАДА ПРОГРАМА ЕНЕРГЕСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ГРАДА КРУШЕВЦА

Овај Програм, са посебним фокусом на управљање енергијом у јавним зградама и инфраструктури, покрива период од три године. Финализиран је у мају 2022. године и дефинише списак активности чији је циљ постизање уштеде у финалној потрошњи енергије.

V.2.1.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) Подизање свести о потребама за постизањем планираних циљева;
- b) Оправдати израчунате циљеве;
- c) Објаснити планиране активности;
- d) Омогућити јавне консултације о нацрту документа;
- e) Уврстити у документ корисне препоруке стечене током процеса јавних консултација;
- f) Представити завршни документ на радионицама организованим за различите циљне групе;
- g) Објавити документ на општинској веб страници;
- h) Током извршења планираних активности, обавестити ширу јавност о спроведеним активностима и постигнутим резултатима.

V.2.1.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) Припремите кратке информације о циљевима и активностима за запослене у Граду и дистрибуирати их запосленима пре јавног објављивања Програма;
- b) Током израде Програма омогућити интерне консултације о нацрту документа;
- c) Објавити документ на општинској веб страници;
- d) Током извршења Програма, редовно информисати запослене и чланове градског Већа о спроведеним активностима и постигнутим резултатима.

V.2.2. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О УШТЕДАМА ЕНЕРГИЈЕ ОСТВАРЕНИМ У ПРЕТХОДНИМ ГОДИНАМА

Како је дефинисано Законом о ефикасном коришћењу енергије а у вези са Програмом енергетске ефикасности, Град мора да поднесе Годишњи извештај о уштедама енергије оствареним у претходним годинама са почетком године успостављања ИСЕМ базе и система Енергетског Менаџмента на територији града Крушевца, Министарству рударства и енергетике до 31. марта 2023. године.

V.2.2.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) саопштити активност и објаснити сврху (плани се не могу направити без одговарајућих података)
- b) саопштити постигнуте резултате и упоредити их са задатим циљевима
- c) Објаснити разлоге / активности на којима су засновани резултати;
- d) Упоредите постигнути напредак са резултатима из претходних периода.

V.2.2.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) Обавестите запослене о овој активности;

- b) Обавестити запослене о постигнутим резултатима и упоредити их са задатим циљевима;
- c) Објаснити разлоге / активности на којима су засновани резултати;
- d) Упоредите постигнути напредак са резултатима из претходних периода.

V.2.3. ЈАВНИ ПОЗИВИ ЗА СУФИНАНСИРАЊЕ ПОДИЗАЊА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ПОЈЕДИНАЧНИХ КУЋА И СТАМБЕНИХ ОБЈЕКТА

Додељене су субвенције за близу 80 корисника, али сви корисници можда неће моћи да заврше планиране радове до дефинисаног рока (30. април 2023. године).

V.2.3.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) саопштити чињеницу да су до сада субвенције додељене из два јавна позива, за 100 корисника у складу са критеријумима дефинисаним у конкурсној документацији;
- b) саопштити укупан износ додељених субвенција и такође просечну субвенцију по пројекту;
- c) Правовремено саопштити потенцијални проблем везан за завршетак накнадне уградње до датог рока;
- d) саопштити како се овај проблем може решити у најбољем интересу корисника;
- e) Послати корисницима упутства о поступку решавања овог проблема.

V.2.3.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) Припремити кратке информације о циљевима и активностима конкурса и дистрибуирати их запосленима у општини;
- b) Припремити преглед стварног стања са додељеним субвенцијама и дистрибуирати га запосленима у општини;
- c) Интерно разговарати о потенцијалним проблемима корисника у испуњавању рока за завршетак радова и обавестити запослене о коначној одлуци;
- d) Упутити запослене у поступак за решавање овог питања.

V.2.4. ЈАВНА ДЕБАТА О ПОТРОШЊИ ЕНЕРГИЈЕ, ЕНЕРГЕНАТА И ПОТРОШЊИ ВОДЕ У ЗГРАДА У ВЛАСНИШТВУ ГРАДА КРУШЕВЦА

V.2.4.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) Комуницирати о активности и објаснити њену сврху (планови се не могу направити без одговарајућих података);
- b) Ако је могуће, саопштити даље кораке у обради података и планирању активности / улагања за смањење потрошње у јавној згради
- c) Када се заврши анализа података о потрошњи, саопштити закључке као основу за активности планиране за смањење потрошње у будућности
- d) Објаснити очекиване резултате и користи планираних активности за смањење потрошње у будућности.

V.2.4.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) Обавестити запослене о овој активности;
- b) Када се заврши анализа података о потрошњи, обавестити запослене о закључцима као основи за активности планиране за смањење потрошње у будућности
- c) Објаснити очекиване резултате и користи планираних активности за смањење

потрошње у будућности.

V.2.5. УЧЕШЋЕ У ПРИКУПЉАЊЕ, ОБРАДА, ОТПРЕМАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПОДАТАКА ИЗ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА О ПОТРОШЊИ ЕНЕРГЈЕ, ЕНЕРГЕНАТА И ПОТРОШЊИ

Податке из Градске топлане Крушевац за сваку наредну годину, и претходне, потребно је прикупити и доставити Министарству рударства и енергетике до рока дефинисаног до 31. марта 2023. године.

V.2.5.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- d) Када се подаци прикупе, саопштити активност и објаснити њену сврху јавности;
- e) Саопштити постигнуте резултате и упоредити их са очекиваним циљевима (ако их има);
- f) Објаснити разлоге на којима су засновани резултати;
- g) Упоредити постигнути напредак са резултатима из претходних периода

V.2.5.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) Обавестити запослене о овој активности;
- b) Обавестити запослене о постигнутим резултатима и упоредити их са очекиваним циљевима (ако постоје);
- c) Објаснити разлоге на којима су засновани резултати;
- d) Упоредити постигнути напредак са резултатима из претходних периода.

V.2.6. ОБНОВА ГРАДСКОГ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА КРОЗ ЈАВНО-ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО (ЈПП)

Циљ успостављања овог ЈПП је побољшање техничких карактеристике возила у јавном превозу и смањење њихове емисије гасова са ефектом стаклене баште. Поред ефекта смањења загађења ваздуха у граду, очекује се и да де нови мотори омогућити уштеду у потрошњи горива. Очекивано спровођење ове активности је у року од три године.

V.2.6.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) Саопштити активност јавности чим се може саопштити (вероватно када се преговори између партнера заврше);
- b) Објаснити грађанима основе ЈПП;
- c) Објаснити поступак успостављања ЈПП;
- d) Објаснити разлоге за примену ЈПП као модела за побољшање јавног превоза у граду;
- e) Објаснити користи од оба, планирано побољшање возила и примењени модел ЈПП;
- f) Чим буде могуће саопштити прве резултате ове активности (смањење потрошње горива у јавном превозу и загађења ваздуха у граду)

V.2.6.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) Обавести запослене и чланове градског већа о активности и разлозима за њу;
- b) Објасни очекиване резултате и користи од примене ове активности;
- c) Објаснити разлоге за коришћење модела ЈПП;
- d) Одржавати процес преговора о ЈПП што транспарентнијим;
- e) чим буде могуће обавестити запослене и чланове градског већа о првим резултатима ове активности (очекивано смањење потрошње горива у јавном превозу и мере ублажавања загађења ваздуха).

V.2.7. РАЗВОЈ И ИЗГРАДЊА БИЦИКЛИСТИЧКЕ ИНФРАСТРУКТУР

Дањи развој и изградња бициклическе инфраструктуре у граду Крушевцу требало би да грађанима Крушевца омогући лакше и сигурније коришћење бицикала. Такође, очекује се да де ово утицати на смањење друмског саобраћаја у граду и на смањење потреба за капацитетима у јавном превозу. Очекивано наставак активности и спровођење ове активности је у року од три године.

V.2.7.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) Обавестити јавност о активности како би објаснили који су планови т.ј. где де се градити бициклическа инфраструктура;
- b) Објаснити како де ово утицати на свакодневни саобраћај у граду и која побољшања де се применити;
- c) Објаснити како де грађани имати користи од имплементиране нове бициклическе инфраструктуре;
- d) Објаснити како треба користити ову инфраструктуру (едукација за кориснике бицикала)
- e) Чим буде могуће саопштити прве резултате ове активности (сигурније учешће у саобраћају за кориснике бицикла, смањење потрошње горива у јавном превозу и загађења ваздуха у граду).

V.2.7.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) Обавести запослене и чланове градског већа о активности и разлозима за њу;
- b) објасни ти очекиване резултате и користи од примене ове активности;
- c) Чим буде могуће обавестити запослене и чланове градског већа о првим резултатима ове активности (поред сигурније вожње бицикала у граду, такође о очекиваном смањењу потрошње горива и ублажавању загађења ваздуха).

V.2.8. РАЗВОЈ И ИЗГРАДЊА САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У ГРАДУ КРУШЕВЦУ

Активност замене стандардне раскрснице са раскрсницом кружног тока омогућиће бољи проток саобраћаја кроз град и резултирати смањењем потрошње горива како из појединачних возила, тако и из возила јавног превоза, као и смањење загађења ваздуха које настаје И због преоптерећеног градског саобраћаја. Очекивано спровођење ове активности је у року од две године.

V.2.8.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) Обавестити јавност о активности како би објаснили где се планира изградња нове раскрснице са кружним током;
- b) Објаснити како де ово утицати на свакодневни саобраћај у граду и која побољшања де се применити
- c) Објаснити како де грађани имати користи од инфраструктуре раскрснице кружних токова
- d) Чим буде могуће саопштити прве резултате ове активности (сигурније учешће у саобраћају за појединачне кориснике аутомобила, бољи проток саобраћаја, смањење потрошње горива у индивидуалном и јавном превозу и смањење емисије штетних гасова ради ублажавања загађења ваздуха у граду)

V.2.8.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) обавести запослене и чланове градског већа о активности и разлозима за њу
- b) објаснити очекиване резултате и користи од примене ове активности
- c) чим буде могуће обавестити запослене и чланове Градског већа о првим резултатима

ове активности (сигурније учешће у саобраћају за појединачне кориснике аутомобила, бољи проток саобраћаја, смањење потрошње горива у индивидуалном и јавном превозу и смањење емисије штетних гасова ради ублажавања загађења ваздуха у граду)

V.2.9. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ИНФОРМАЦИОНИ*ТЕХНОЛОШКИХ РЕШЕЊА У УПРАВЉАЊУ САОБРАЋАЈА У ГРАДУ

Коришћење ИТ решења у управљању градским саобраћајем смањиће учесталост гужви у саобраћају и резултираће бољим протоком саобраћаја, нижом потрошњом горива у индивидуалном и јавном превозу, као и смањеном емисијом штетних гасова која де ублажити загађења ваздуха у граду. Очекивано спровођење ове активности је у року од пет година.

V.2.9.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) Обавестити јавност о активности како би објаснили који су планови и како де се ИТ решења применити у градском саобраћају;
- b) Објаснити како де ово утицати на свакодневни саобраћај у граду и која побољшања де се применити;
- c) Објаснити како де грађани имати користи од примењених ИТ решења;
- d) Чим буде могуће саопштити прве резултате ове активности (сигурније учешће у саобраћају за појединачне кориснике аутомобила, бољи проток саобраћаја, смањење потрошње горива у индивидуалном и јавном превозу и смањење емисије штетних гасова ради ублажавања загађења ваздуха у граду).

V.2.9.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) Обавестити запослене и чланове градског већа о активности и разлозима за њу;
- b) Објаснити очекиване резултате и користи од примене ове активности;
- c) Чим буде могуће обавестити запослене и чланове Градског већа о првим резултатима ове активности (сигурније учешће у саобраћају за појединачне кориснике аутомобила, бољи проток саобраћаја, смањење потрошње горива у индивидуалном и јавном превозу и смањење емисије штетних гасова ради ублажавања загађења ваздуха у граду).

V.2.10. ДАЊИ РАЗВОЈ У ОРГАНИЗАЦИЈИ И РЕШЕЊИМА ПОВЕЋАЊА НОВИХ ПАРКИХ МЕСТА У ГРАДУ КРУШЕВЦУ

Повећање броја паркинг места у граду омогућиће лакше и брже паркирање за одређени број појединачних возила. Ово ће смањити учесталост гужви у саобраћају и резултирати бољим протоком саобраћаја, нижом потрошњом горива и у појединачном и у јавном превозу, као и смањеним емисијама штетних гасова који де ублажити загађење ваздуха у граду. Очекивано спровођење ове активности је у року од три године.

V.2.10.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) Обавестити јавност о активности како би објаснили који су планови и где де се изградити додатна паркиралишта;
- b) Објаснити како де ово утицати на свакодневни саобраћај у граду (смањење гужви у саобраћају);
- c) чим буде могуће саопштити прве резултате ове активности (лакше учешће у саобраћају за појединачне кориснике аутомобила, бољи проток саобраћаја, смањење потрошње горива у индивидуалном и јавном превозу и смањење емисије штетних гасова у циљу

ублажавања загађења ваздуха у град).

V.2.10.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) обавестити запослене и чланове градског већа о активности и разлозима за њено спровођење
- b) објаснити очекиване резултате и користи од примене ове активности
- c) чим буде могуће обавестити запослене и чланове градског већа о првим резултатима ове активности (лакше учешће у саобраћају за појединачне кориснике аутомобила, бољи проток саобраћаја, смањење потрошње горива у индивидуалном и јавном превозу и смањење емисије штетних гасова у циљу ублажавања загађења ваздуха у граду)

V.2.11. УСПОСТАВЊАЊЕ ЕКОЛОШКЕ КУЛТУРЕ И ПОНАШАЊА У ГРАДСКОЈ УПРАВИ ГРАДА КРУШЕВЦА

Спровођење ове активности планирани је започети је почетком 2023. године, а Град Крушевац ће том приликом израдити и усвојити документ радног назива „Изјава о препорукама за еколошко понашање запослених у јавној управи - све препорука за 2023. годину“. Даљи кораци у спровођењу ове активности везани су за посвећеност и оцену еколошког понашања запослених у јавној управи Града Крушевца и јавно награђивање најбољих. Активност би требало да буде завршена до краја 2025.

V.2.11.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) Саопштити активност јавности како би објаснили које промене понашања се очекују и поздрављају (давање примера позитивног понашања такође треба користити за едукацију грађана и мотивисање да размишљају и о свом понашању)
- b) Комуницирати са запосленима који имају најбоље резултате и наградити њихове резултате у јавности (осим позитивног утицаја на грађане, ово де градску управу представити и као еколошки одговорну)

V.2.11.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) Обавестити и укључити у активности што већи број запослених и чланова градског Већа и објаснити разлоге за то;
- b) Јавно наградити најбоље постигнуте резултате и обавезно их додатну мотивисати.

V.2.12. ИЗГРАДЊА У ПОВЕЋАЊЕ КАПАЦИТЕТА ЕНЕРГЕТСКОГ МЕНАѢРА

Кроз сарадњу са пројектом МЕЕП, спроведена је обука крајњих корисника ИСЕМ базе (представника градских институција и корисника ИСЕМ базе на нивоу објеката) како би се повећали капацитети свих корисника ИСЕМ-а али и енергетског менаѢра да ту обуку самостално спроводи у будућности.

V.2.12.1. Препоруке за јавну (екстерну) комуникацију:

- a) саопштити чињеницу о повећаним капацитетима корисника ИСЕ базе и енергетског менаѢра у годишњим извештајима као изградњу капацитета запослених у јавној управи.

V.2.12.2. Препоруке за интерну комуникацију:

- a) интерно комуницирати са запосленима који су учествовали у обуци да би показали

захвалност њиховим напорима у подизању њихове способности за обављање свог посла;

V.3. КЉУЧНЕ ПОРУКЕ СПЕЦИФИЧНЕ ЗА АКТИВНОСТИ

Следећих осам порука може се сматрати кључним порукама које су директно повезане са горе наведеним пројектима управљања енергијом:

1. Град Крушевац подржава своје грађане субвенцијама за унапређење енергетске ефикасности;
2. Град Крушевац промовише еколошки прихватљиво понашање у оквиру своје управе
3. Град Крушевац брине о изградњи капацитета својих запослених;
4. Град Крушевац улаже у саобраћајну инфраструктуру ради боље урбане мобилности, мање потрошње горива и смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште;
5. Град Крушевац примењује ИТ решења за боље управљање саобраћајем у граду, омогућавајући бољи проток саобраћаја и смањење потрошње горива;
6. Град Крушевац промовише „зелена“ решења у саобраћајној инфраструктури за побољшање урбане мобилности
7. Град Крушевац је доказао снажну политичку вољу и дугорочну одлучност да спроводи „зелене“ политике у најбољем интересу својих грађана.
8. Град Крушевац је спровођењем својих „зелених“ активности успео да уштеди ___ * kWh енергије и ___ * RSD на годишњем нивоу, истовремено смањујући емисију гасова са ефектом стаклене баште за ___ * тона годишње.

Кључне поруке специфичне за активности могу се даље развијати као подршка одређеним активностима или групама активности. Оне би требало да буду специфичне за циљане групе, треба да привуку пажњу и интерес и да укажу на потенцијалне користи одређеним циљним групама. Морају се (А) позивати на активности (секторске, тематске итд.); и (Б) морају се нагласити потенцијалне користи од активности. Следи неколико примера:

I/ Комуникација о активностима које су директно повезане са управљањем енергијом:

- Улагања у примену енергетски ефикасних мера приликом реновирања или реконструкције омогућава уштеду у потрошњи енергије и резултирају финансијским уштедама
Пример поруке: **Град Крушевац подржао је грађане субвенцијама а енергетску ефикасност у преуређивању појединачних куда и стамбених града и још увек спроводи такав тендер**
- Подизање свести и образовање као “меке” мере у смањењу потрошње енергије
Пример поруке: **Град Крушевац је увео еколошки прихватљиво понашање у оквиру своје управе**
- Изградња капацитета запослених како би се омогућили бољи учинци
Пример поруке: **Град Крушевац је одржао обуку за изградњу капацитета крајњих корисника ИСЕМ базе и енергетског менаџера;**

II/ Комуникација о активностима са индиректним користима од одрживог управљања енергијом:

- Инфраструктурна улагања која омогућавају мању потрошњу енергије
Пример поруке: **Град Крушевац планира развој кружних раскрсница како би се олакшао проток саобраћаја, што ће регулисати смањењем потрошње горива и с тим смањење емисије гасова са ефектима стаклене баште**
- Улагања у техничка побољшања која омогућавају мању потрошњу енергије
Пример поруке: **Град Крушевац примењује ИТ решења а боље управљање**

саобраћајем у граду, омогућавајући бољи проток саобраћаја и смањење потрошње горива;

- Улагање у бициклическу инфраструктуру.

Пример поруке: Град Крушевац промовише „зелена“ решења а побољшање урбане мобилности

V.4. КОМУНИКАЦИОНИ КАНАЛИ И АЛАТИ

Избор комуникационих канала зависи од (а) специфичности релевантних циљних група и најбољег начина да се до њих дође; (б) природе информација које се преносе и (ц) расположивих ресурса, попут буџета резервисаног за комуникационе активности, као и људских и техничких капацитета.

V.4.1. СПОЉНИ КОМУНИКАЦИОНИ КАНАЛИ

Спољни комуникациони канали могу бити масовни медији (нпр. телевизија, радио, новине/часописи и рекламе на отвореном) и електронски медији као што су вести, веб портали и друштвене мреже засноване на Интернету, али такође се убрајају и догађаји (нпр. семинари/вебинари, конференције за штампу, округли столови, јавне расправе, сајмови технологије, и друго). Очекује се да де град за свакодневну комуникацију користити стандардне канале, али у случају организовања информативно-едукативне кампање избор комуникационих канала требао би се заснивати на најефикаснијој комбинацији канала, које би требало планирати тако да се допре до циљних група. Такође, треба посветити додатну пажњу комуникационим каналима које користе одређене рањиве групе како би се до њих дошло на најјефикаснији начин.

V.4.2. ИНТЕРНИ КОМУНИКАЦИОНИ КАНАЛИ

Интерна комуникација (унутар градске управе и са градским већем) је пресудна за сваку даљу планирану спољну комуникацију, јер ширење информација, проток информација и размена унутар Града мора бити структурирана на начин да се осигура да сви запослени у градској управи буду добро информисани о планираним пројектима, њиховим циљевима и очекиваним користима од њихове примене. То ће им омогућити да боље разумеју важност сопствене индивидуалне улоге у целом процесу стварања синергије између пројеката, а подстаћи ће их да циљеве и очекиване користи од пројеката доследно саопштавају својим пријатељима и рођацима, понашајући се као амбасадори Града.

Градски енергетски тим (укључујући чланове из свих шест ЕЕА подручја), као тело које окупља градско особље / чланове већа задужених за различите секторе / енергетске пројекте, омогућава међу секторски приступ као основу за успешан развој и планирање активности.

Планирање и редовно спровођење активности интерне (унутрашње) комуникације требало би да се заснива на успостављању градског енергетског тима, али и на препорукама начина за ормализовање и гарантовање институционализације и ефикасног рада овог тима.

Кључ успеха је де инисање начина на који градско особље и градски већници могу бити информисани, сензибилизовани и обучени о енергетским и климатским питањима која су релевантна за град Крушевац, као и успостављање интердисциплинарних токова комуникације између различитих одељења како би се побољшало знање, разумевање и међусобно повезивање, одобрење, као и доследност комуникације различитих градских структура.

V.4.3. ИНФОРМИСАЊЕ ЗАПОШЉЕНИХ И ГРАДСКИХ ВЕЋНИКА

Информисање запослених и градских већника је пресудни први корак у покретању комуникације са другим циљним групама. Важно је омогућити запосленима и већницима да разумеју о чему се ради у пројектима, које активности треба спровести, који су очекивани резултати и које де користи коначно настати као резултат спроведених активности. Најкориснији канали за ширење таквих информација, корисних за запослене и већнике али и за грађане, јесу (а) **информативне табле** или **инфо-екрани** постављени на најподеснијим локацијама / позицијама у градским зградама и (б) службена **веб страница Града** (ц) службено обавештење упућено свим секторима у управи уз сагласност о пријему и обавештавању о садржини.

Такође, редовни **састанци особља** који се одржавају за координацију спровођења планираних пројеката и активности, пружају запосленима прилику да траже појашњења ради разумевања разлога за одређене планове али им, такође, пружа прилику да дају своје препоруке за надоградње и побољшања у вези са њиховим свакодневним радом или да дају предлоге за неке нове активности повезане са њиховим радом које де омогућити боље услуге грађанима.

Ширење информација градским већницима обично и редовно пролази кроз званичне начине комуникације у складу са унапред дефинисаним протоколима, али поред тога, градским већницима треба ставити на располагање више информација како би подигли своју свест о користима од предложених пројеката и активности, омогућавајући им да буду више информисани и да лакше доносе одлуке корисне за пројекат и за заједницу. Градске већнике треба позвати на **јавне презентације** које организује Град, градска управа или њихови спољни партнери (невладине организације, удружења итд.) у циљу објашњавања предложених иницијатива на конкретнији и информативнији начин.

V.4.3.1. Укључивање и мотивисање градског особља и градских већника

Сваки запослени у градској управи или градски већник истовремено је и градски амбасадор у односу према грађанима. Стога би добро упућени запослени у Граду, који јасно разумеју циљеве планираних и спроведених активности, могли даље да деле ове информације у кругу својих породица, рођака и пријатеља, објашњавајући им циљеве и користи од планираних и спроведених активности које је покренуо Град, ширећи информације даље кроз ове незваничне, али најдиректније канале до најважнијих корисника услуга - грађана града Крушевца. Такође, потребно је повећати мотивисаност запослених. Они де спроводити свакодневне задатке са више ентузијазма, знајући разлоге својих задатака и користи за заједницу од успешно спроведених пројеката и активности. На исти начин, градски већници де лакше доносити одлуке и подржаће предложене пројекте препознате као заједнички интерес грађана Крушевца.

V.4.3.2. Изградња капацитете и обучавање градског особља и градских већника о енергетским и климатским темама

Постоји неколико ефикасних начина за јачање капацитета и обучавање особља за енергетска и климатска питања, међутим, најефикаснији су следећи, које треба планирати и организовати постепеним приступом, што значи да се ниво информација и техничких детаља подиже на основу већ стеченог знања:

- радионице, семинари и конференције;
- студијске посете;
- умрежавање
- обуке и практичне вежбе
- менторство;
- библиотека информативно-образовних материјала.

Радионице, семинари и конференције су најчешћи и обично најлакши начин да се градским службеницима представе релевантне информације о циљаној теми или искуству које

је од посебног интереса за њих. Конференције шире информације већој групи учесника, док су семинари и радионице намењени мањим групама. Овде постоји више интеракције између предавача и учесника, могу се поставити питања и добити одговори о којима би се могло даље расправљати док се не постигне коначно објашњење. Корисни информативни материјали са ових скупова би се могли прикупљати и делити са осталим запосленима ради њихових информација. Посете конференцијама, као и учешће на семинарима и радионицама, требало би често да се организују за запослене али би потом требало организовати интерне информативне догађаје на којима би учесници могли да поделе информације о стеченим информацијама и наученој пракси са остатком запослених који нису били присутни на тим догађајима.

Студијске посете су вероватно најкориснији начин учења о успешној и делотворној пракси која је негде другде реализована и доказана. Један од најбољих примера у Европској унији је онај у граду Фрајбургу у Немачкој, познатом по својој пракси у развијању и спровођењу принципа управљања паметним градом, чак и пре него што је овај приступ тако и назван. Град Фрајбург је реализовао бројна паметна решења која се тичу енергетске ефикасности, обновљивих извора енергије и управљања отпадом (користи се чак и за производњу енергије), тако да бројне делегације из градова широм Европе и шире долазе у Фрајбург да нешто науче о реализованим решењима и резултатима таквих паметних приступа, успешној пракси и корисном искуству.

Студијске посете које се реализују за запослене, као и учешће на конференцијама, семинарима и радионицама, пружа запосленима прилику за **умрежавање**, кроз састанке са колегама из других градова и општина и омогућава им да лично дискутују и директно размењују информације о корисној пракси на обе стране. Ова размена информација и праксе такође омогућава запосленима и корисне контакте за редовну размену информација и савета о одређеном искуству, али такође и са партнерима за могућу сарадњу на неким заједничким пројектима између заинтересованих општина.

Коришћење спољних консултаната за **обучавање** и пружање подршке запосленима кроз **практичну обуку** за развијање и спровођење нових процеса и пракси у Граду је најкраћи начин добијања конкретно потребних знања и стицања вредног практичног искуства о конкретним случајевима који се заснивају на решавању проблема у њиховој власититој пракси. Таква пракса је веома корисна и Град би требало запослене да подстиче да траже такву подршку која де им омогућити да брзо подигну своје капацитете на основу потребних специфичних знања и практичног искуства.

Посебно треба повести рачуна о проблему едукације кадра и потребама упошљавања новог особља, пошто нови запослени не могу да пролазе кроз исти процес образовања и ширења информација чак и када је потребно да стекну исти ниво информација, па би зато требало спроводити **менторски приступ** да старији и искуснији службеници пруже подршку и воде нове запослене кроз процес образовања који су сами прошли, даљим преношењем знања и практичног искуства и омогућавајући на тај начин новим службеницима да стекну потребно знање и преузму своје дужности са пуним поверењем и у догледно време.

Из истог разлога требало би основати **библиотеку са информативно-образовним материјалима** у оквиру Града, што де новим службеницима омогућити да се упознају са предметом, стекну знања и науче о ранијим успешним праксама, али и да добију информације о процесу образовања и обуке кроз који су прошле њихове старије колеге. а би то било могуће, потребно је да процес образовања и обуке буде добро документован и архивиран, што значи да коришћене материјале (ППТ презентације, скрипте и друге материјале) треба чувати и на одговарајући начин разврставати, укључујући фотографије са студијских посета које би требало сакупити и одабрати на начин који омогућава новим службеницима да виде и науче из њих о доброј и успешној пракси која је негде другде реализована (што је и био разлог организовања студијске посете, са циљем обиласка тих места и учења о овим праксама и искуствима).

VI. ПРЕДЛОЖЕНИ ВРЕМЕНСКИ ОКВИР И ДАЉЕ МЕРЕ КОЈЕ ТРЕБА ПРЕДУЗЕТИ

Временски оквир комуникације односи се на план имплементације сваке од планираних или текућих активности. Граду Крушевцу се препоручује пружање информација о активностима, програмима и тендерима који се активно спроводе у периоду 2022-2025, месечно, са редовним ажурирањима о извршеним задацима или активностима, као и о већ постигнутим резултатима.

Кровну комуникацију требало би планирати за прву половину априла 2022., 2023. и 2024. године, јер би до 31. марта сваке од тих година требало доставити годишње извештаје о потрошњама и уштеди енергије у јавном сектору, Министарству рударства и енергетике. Та документа би требало да буду објављена на званичној веб страници Града Крушевца уз могућност коментарисања резултата постигнутих уштеда у потрошњи енергије, смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште или постигнутих побољшања у градској мобилности (повећана употреба бицикличке инфраструктуре или повећана употреба побољшаног јавног превоза као резултат све мања употреба појединачних аутомобила у свакодневном градском саобраћају).

Ова стратегија има за циљ да пружи основу за дефинисање **приоритетних комуникационих активности** и **комуникационог плана** који би детаљније дефинисао одговорности, потребне ресурсе и одређене рокове за сваку активност.

VI.1. ANEKS A: KLJUČNE PORUKE PREMA CILJNOJ GRUPI

Ciljna grupa Ključna poruka	Republička Vlada Ministarstva i republičke Agencije	Drugi gradovi i opštine	Razvojne agencije, poslovna udruženja, komore trgovine i profesionalna	Finasijske institucije i međunarodni donatori	Javne službe i komunalna preduzeća	Privatni sektor privatne kompanije	NVO/OCD/ ranjive grupe i grupe u nepovoljnom položaju	Škole, vrti i, domovi penzionera, korisnici zdravstvenih i	Mediji	Građani na teritoriji grada Kruševaca
Grad Kruševac podržava svoje građane subvencijama za unapređenje energetske efikasnosti	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: NISKA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK
Grad Kruševac promovira ekološki prihvatljivo ponašanje u okviru gradske uprave	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: VSOK	Relevantnost informacije: NISKA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK
Grad Kruševac brine o izgradnji kapaciteta svojih zaposlenih	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: VSOK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN
Grad Kruševac ulaže u saobraćajnu infrastrukturu radi bolje urbane mobilnosti, manje potrošnje goriva i smanjenja emisije gasova sa efektom	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: VSOK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK
Grad Kruševac primenjuje IT rešenja za bolje upravljanje saobraćajem u gradu, omogućavajući bolji protok saobraćaja i smanjenje potrošnje goriva.	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: VSOK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK
Grad Kruševac promovira „zelena“ rešenja u saobraćajnoj infrastrukturi za poboljšanje urbane mobilnosti	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN
Grad Kruševac je dokazao snažnu političku volju i dugoročnu odlučnost da sprovodi „zelene“ politike u najboljem interesu svojih građana	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN
Grad Kruševac je sprovođenjem svojih „zelenih“ aktivnosti uspeo da uštedi _____ * KWh energije i _____ * RSD na godišnjem nivou,	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: VSOK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: VSOK	Relevantnost informacije: VSOKA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: UMEREN	Relevantnost informacije: UMERENA Intenzitet komunikacije: NIZAK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK	Relevantnost informacije: VISOKA Intenzitet komunikacije: VISOK

VI.2. АНЕКС Б: КОМУНИКАЦИЈСКИ ЦИЉЕВИ, ПОРУКЕ И КАНАЛИ ПРЕМА ЦИЉНИМ ГРУПАМА

Ciljna grupa	Komunikacijski ciljevi	Poruka koja se komunicira (prenosi)	Kanali komunikacije
Interno			
Gradsko Vede	Podržavanje projekata koji sadrže energetske, ekološke i klimatske aspekte. Postoji visoka svest o pozitivnim efektima ovakvih projekata.	Grad propagira, podržava i zalaže se za projekte koji sadrže energetske, ekološke i klimatske aspekte i time dovodi do uštede energije, smanjenja troškova za energiju i stvaranja zdrave ekološke sredine.	štampani materijal (Pisani izveštaji, zahtevi i predlozi gradskom Vedu,..)
Skupština Grada	Podržavanje predloga projekata i investicija u oblasti energetike, ekologije i zaštite životne sredine. Postoji visoka svest o pozitivnim efektima ovakvih projekata.	-Stvaranje novog imidža grada - npr. Kruševac kao EEA grad. -Prepoznatljiva energetska i klimatska politika Grada Kruševca.	štampani materijal (pisani izveštaji, zahtevi i predlozi gradskoj Skupštini,..)
Rukovodioci javnih zgrada (skole, ustanove,..)	-Podizanje svesti o značaju EE mera u objektima. -Smanjenje troškova za energiju i energente primenom EE mera.	- Grad Kruševac sprovodi zakonske obaveze u oblasti energetike odgovorno, savesno i blagovremeno. -Grad Kruševac štedi energiju, čuva zdravlje i okolinu.	- štampani materijali, pisma, e-mailovi, direktan kontakt; - edukacije za rukovodioce kako bi ih upoznali sa potencijalima uštede do kojih bi moglo doći primenom mera energetske efikasnosti i smanjenje zagašenja upotrebom ekoloških energetnata
Rukovodioci javnih preduzeta	-Podizanje svesti o znacaju energetskog menadzmenta. -Podizanje svesti o važnosti sveobuhvatnog delovanja, koordinacije i komunikacije u procesu optimizacije rada i primeni mera EE.	Ulaže se u važne investicije kako bi se osigurao razvoj grada u pravcu energetski efikasne, čiste i klimatski otporne bududnosti u saradnji sa javnim komunalnim preduzedima.	- štampani materijali, pisma, e-mailovi, direktan kontakt; - edukacije za rukovodioce kako bi ih upoznali sa potencijalima uštede do kojih bi moglo doći primenom mera energetske efikasnosti i smanjenje zagašenja upotrebom ekoloških energetnata
Komunalni servisi - tehničke službe	-Podizanje svesti o znacaju energetskog menadzmenta. -Podizanje svesti o znacaju primene mera EE u komunalnim sistemima.	Grad Kruševac sprovodi prepoznatljivu energetska politiku u koju su ukljuceni svi činiooci.	- štampani materijal, pismo, elektronska pošta, direktni kontakt
Službe gradske uprave	-Podizanje svesti o znacaju medjusobne komunikacije u oblasti energetike, ekologije, i klimatskih promena. -Sva odeljenja su obavestena o posvedenosti grada održivoj	- Motivisanost i angažovanje zaposlenih odražava visoku posvedenost energetske i klimatske politike Grada Kruševaca. -Uspostavljeno je kontinuirano informisanje svih zaposlenih o	-Web stranice samo za zaposlene, za prenošenje internih uputstava i informacija. -direktni kontakt (mesečni, nedeljni sastanci na nivou cele

Ciljna grupa	Komunikacijski ciljevi	Poruka koja se komunicira (prenosi)	Kanali komunikacije
	energetskoj politici i akcijama vezanim za energiju i klimu koje se planiraju ili sprovode. - Sprovođenje zajedničkih internih aktivnosti u oblasti energetike, ekologije i zaštite životne sredine.	nizu aktivnosti i činjenica koje nisu automatski poznate (npr. sistem energetskog menadžmenta, nove investicije, odluke, odluke, projekti,..).	organizacije) - Edukacije za zaposlene (npr. Ekološko ponašanje zaposlenih,..) - Cirkularni mailovi
Energetski Tim	-Učešće u planiranju i sprovođenju aktivnosti Grada Kruševca u oblasti energetike, ekologije i zaštite životne sredine. -Informisanje, uspostavljanje saradnje i konsultacije na projektima Grada Kruševca koji nisu u direktnoj vezi sa temama energetike, ekologije i zaštite životne sredine.	-Posvedenost Grada Kruševca se ogleda kroz sveobuhvatni pristup sprovođenja strategija, planiranju aktivnosti i investicija,	-Web stranice samo za zaposlene, za prenošenje internih uputstava i informacija, - dopisi -direktni kontakt (mesečni, nedeljni sastanci, kolegijumi
Energetski Menadžer	-Učešće u planiranju projekata u oblasti energetske efikasnosti. -Konstantno informisanje o planiranim aktivnostima Grada i gradskih komunalnih servisa u oblasti energetike.	-Grad Kruševac prepoznaje značaj uspostavljanja sistema energetskog menadžmenta i prihvata primenu mera EE za objekte u njegovoj nadležnosti.	-elektronska pošta, dopis, direktni kontakt (sastanci, kolegijumi,...)
Spoljna			
Resorna republička ministarstva I Agencije	-Ispunjenje zakonskih obaveza i ostvarivanje mogućnosti apliciranja za postojeće izvore finansiranja. - Doprinos Grada Kruševaca u postizanju nacionalnih energetskih i klimatskih ciljeva je vidljiv i priznat.	-Grad Kruševac ispunjava svoje zakonske obaveze i zeli da služi kao primer drugima u primeni inovativnih instrumenata. - Grad Kruševac ozbiljno shvata izazov klimatskih promena i aktivno doprinosi postizanju nacionalnih energetskih i klimatskih strategija i sprovodi nacionalne strategije na lokalnom nivou. - Grad Kruševac je regionalni predvodnik u pogledu održive energije i klimatske politike	-elektronska pošta, pismo, web stranica Grada,
Domaći i inostrani donatori	- Visok nivo učešća Grada Kruševca u donatorskim projektima u oblasti održive energetike i klimatskih promena je povedano.	Domaći i inostrani donatori	- Visok nivo učesda Grada Kruševca u donatorskim projektima u oblasti održive energetike i klimatskih promena je povedano.

Ciljna grupa	Komunikacijski ciljevi	Poruka koja se komunicira (prenosi)	Kanali komunikacije
		dovoljno resursa kako bi dobio maksimalne rezultate, povedao kapacitet i znanje.	
Domade i međunarodne finansijske institucije	- Ulažu se finansijski resursi neophodni za razvoj lokalnih energetske i klimatskih akcija i potkrepljuju kredibilitet, sposobnost i pouzdanost grada.	- Grad Kruševac je regionalni predvodnik u pogledu održivog razvoja energetske politike i poseduje kapacitete i iskustvo za sprovođenje složenih projekata održivih investicija. - Grad Kruševac dugoročno i sa predviđanjem planira svoju energetske politiku u skladu sa gradskim budžetom.	- TV, web stranica Grada, elektronska pošta, događaji, skupovi
Drugi gradovi i opštine	- Prepoznavanje Grad Kruševac kao napredanog i pouzdanog partnera za saradnju u energetske i klimatske projektima.	-Grad Kruševac je posveden održivom razvoju energetske politike i pridaje veliki značaj saradnji i razmeni znanja i iskustava.	- TV, web stranica Grada, elektronska pošta, događaji, skupovi
Privatni sektor	- Prepoznavanje Grad Kruševac kao pouzdanog partnera za saradnju u oblasti energetike i zaštite životne sredine (npr. JPP).	- Grad Kruševac pruža mogućnost saradnje sa privatnim sektorom u oblasti održivog energetske upravljanja sa ciljem stvaranja pogodnih uslova za zapošljavanje.	- TV, web stranica Grada, elektronska pošta, događaji, skupovi
Građani	- Posvećenost Grad Kruševac održivoj energetske politici, akcije i investicije su vidljive i smatraju se opravdanim. - Jačanje poverenja građana u rad gradske uprave -Građani shvataju značaj pojedinačnih doprinosa za uštedu energije. - Grad Kruševac pruža podršku građanima sufinansiranjem mera energetske efikasnosti na individualnim objektima u cilju smanjenja troškova i štetnih emisija. - Jačanje kapaciteta o važnosti EE i OIE i načinu učestvovanja u donošenju odluka važnih za Grad.	-Grad Kruševac se aktivno zalaže za obezbeđivanje energetske efikasne i ekološki prihvatljive budućnosti sa visokim kvalitetom života za sve njegove stanovnike. - Prepoznato je sprovođenje gradske energetske politike i njeni pozitivni efekti. - Grad Kruševac uzima u obzir mišljenje građana pri donošenju odluka.	TV i radio stanice, web stranica Grada, štampani materijal, društvene mreže, javne rasprave , događaji/radionice/info pultovi
Deca (u vrtidima i osnovnim školama), mladi	-Podizanje svesti o ekologiji, EE, OIE. -Sprovode se promotivne aktivnosti. -Uspostavljen je kontinuirani način sprovođenja aktivnosti.	- Grad Kruševac brine o budućim generacijama i proaktivno se bori sa pretnjom klimatske promene kroz svoju održivu energiju i klimatske politiku. -Održiva energetske politika	Društvene mreže, štampani materijal, radionice i događaji Obuke, školski časovi direktno posvedeni ovoj temi, časovi u prirodi

Ciljna grupa	Komunikacijski ciljevi	Poruka koja se komunicira (prenosi)	Kanali komunikacije
		grada Kruševac doprinosi poboljšanju okruženja za učenje u školama i vrtidima : energetske efikasne i dobro izolovane zgrade poredavaju kvalitet i efekat rada i boravka.	
Organizacije civilnog društva	-Uspostavljena je saradnja sa civilnim sektorom u oblasti održive energetike i klimatskih promena. - Civilni sektor saradjuje sa Gradom i aktivno učestvuje na javnim raspravama.	-Grad Kruševac ima proaktivnu kulturu, „može“ i priznaje doprinose i učešće lokalnih i regionalnih aktera. - Grad Kruševac sledi participativni pristup i priznaje učešće i doprinose spoljnih zainteresovanih strana koji olakšavaju održivi razvoj grada.	- TV, web stranica Grada, štampani materijal, događaji,...
Mediji	-Gradske energetska politika je prepoznata. -Prepoznata je i iskorišćena informativna vrednost gradske energetske politike i delovanja. - Redovno informisanje medija o aktivnostima Grad Kruševac u oblasti održive energetske politike. - Jacanje kapaciteta lokalnih medija o vaznosti EE i OIE.	Energetska politika grada Kruševca je progresivna, posvedena i interesuje građane uopšte, a posebno lokalne i regionalne zainteresovane strane.	- Konferencije za medije, štampani materijal medija, internet, društvene mreže, obuke za medije o EE i OIE

VI.3. АНЕКС Ц: ТРЕНУТНЕ КОМУНИКАЦИОНЕ АКТИВНОСТИ И ПРЕДЛОЗИ ЗА ПОТЕНЦИЈАЛНА ПОБОЉШАЊА

Primeri stvarne prakse u komunikaciji i širenju informacija	Predloži za potencijalna poboljšanja
Grad Kruševac nema uputstva za opisivanje procesa i davanje protokola za komunikaciju sa medijima	Procese treba definisati, navesti protokole i redovno nadgledati njihovu primenu.
Ne postoji namenski budžet za komunikacione aktivnosti.	Treba izraditi komunikacioni akcioni plan, a na osnovu planiranih aktivnosti treba definisati i osigurati budžet.
Grad ima praksu održavanja javnih konsultacija.	Ovo je dobra praksa, ali treba je poboljšati objavljivanjem zaključaka iz svakog završenog procesa na službenoj veb stranici Grada.
Nema mnogo učesnika koji prisustvuju javnim konsultacijama.	Ovo bi moglo biti povezano sa nedostatkom pravovremene komunikacije o ciljevima ili potencijalnim koristima od neke određene aktivnosti, kao i sa objašnjavanjem važnosti dobijanja mišljenja javnog mnjenja o nekoj temi. Zbog toga bi komunikacija trebalo da započne mnogo ranije pre najave javnih konsultacija. Pored toga, proces javnih konsultacija mora biti dobro objašnjen i nakon toga dobro dokumentovan.

Primeri stvarne prakse u komunikaciji i širenju informacija	Predloži za potencijalna poboljšanja
Pristup angažovanju stručnjaka da objasne neke teme na radionici (npr. koju je organizovala UNDP fondacija u saradnji sa Gradom) umesto zaposlenih iz gradske uprave je prepoznat kao dobra praksa.	Ovo je dobra praksa, ali mora biti dobro uravnotežena, jer bi i zaposleni u gradskoj upravi trebali biti u mogućnosti da predstavljaju svoje aktivnosti. Možda bi zajedničke prezentacije ili prethodna obuka zaposlenih u gradskoj upravi koju bi sproveli stručnjaci pre zajedničke javne prezentacije trebalo smatrati novim pristupom.

VI.4. АНЕКС Д: „SWOT“ АНАЛИЗА ЗАСНОВАНА НА НАЛАЗИМА ИЗ ОВОГ ДОКУМЕНТА

<p>SNAGE</p> <p>Kako bi vam vaše snage mogle pomoci da iskoristite svoje mogućnosti?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Energetski tim Grada Kruševca smatra se velikim potencijalom, jer se sastoji od grupe multisektorskih stručnjaka koji mogu da ostvare značajan uspeh u izradi planova aktivnosti, sprovode njihovu realizaciju i komunikaciju (unutrašnju i spoljašnju). - Iskustvo Grada Kruševca u sprovođenju projekata iz oblasti energetike, klime i životne sredine je velika prednost za uspostavljanje saradnje sa relevantnim zainteresovanim stranama. 	<p>SLABOSTI</p> <p>Kako bi vaše slabosti mogle sprečiti da ne iskoristite svoje mogućnosti?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komunikacioni akcioni plan nije izrađen i zbog toga aktivnosti nisu planirane sistematski. - Još jedan problem koji proizilazi iz činjenice da komunikacioni akcioni plan nije izrađen povezan je sa potencijalnim budžetskim ograničenjima. ^ Rešenje je, što pre razviti komunikacioni akcioni plan zasnovan na preporukama datim u ovom dokumentu. 	<p>UNUTRAŠNJI FAKTORI</p>
<p>MOGUĆNOSTI</p> <p>Kako bi vam vaše snage mogle pomoci da prevaziđete pretnje po vaš uspeh ?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prepoznavanje Grada Kruševca kao naprednog i pouzdanog partnera za saradnju u energetskim i klimatskim projektima. - Posvećenost Grada Kruševca održivoj energetske politici, aktivnostima i ulaganjima su vidljivi i prepoznati od građana. 	<p>PRETNJE</p> <p>Kako bi vas vaše slabosti mogle sprečiti da prevaziđete pretnje vašem uspehu?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postoji zabrinutost da je opšte mišljenje da građani nemaju dovoljno poverenja u rad javnih institucija lokalne vlasti. ^ Rešenje je više uključivanje građana u planiranje aktivnosti (javne konsultacije), saopštavanje koristi i postignutih rezultata na najtransparentniji način, jer se poverenje građana (ili nekih potencijalnih partnera za saradnju) zasniva na prepoznatoj efikasnosti i transparentnosti. 	<p>SPOLJAŠNJI FAKTORI</p>

VII. ПРИЛОГ 1 - СТРУКТУРА ИНТЕРНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ ОДРЖИВЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ПОЛИТИКЕ У ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ - ГРАДУ КРУШЕВЦУ

VII.1. УВОД

Организациона структура интерне комуникације одрживе енергетске политике у општини треба да обезбеди процес интерне размене информација и комуникације о активностима Града у области енергетике и заштите животне средине. Сви запослени у општинској управи би требало да добијају благовремене информације о планираним и спроведеним активностима. Потребно је успоставити континуирани ланац информисања запослених о активностима Општине које нису аутоматски познате као што су одлуке по којима функционишу одређене службе, њихове надлежности, послови који су у току или који се планирају,.... Поред тога, веома је важно прикупити и пренети предлоге и идеје од запослених које могу помоћи руководству Општине при доношењу одлука.

Предложена структура интерне комуникације осмишљена као двосмерна комуникација. Са једне стране, потребно је прикупити информације свих сегмената у организационој структури Општине а са друге стране, потребно је те информације пласирати запосленима. У ову комуникацију треба укључити и комуникацију са јавним комуналним предузећима, јавним предузећима, установама и школама односно са свим организацијама које су на неки начин повезане са радом општинске управе или за своје активности користе средства из буџета Града.

Препоручује се да општина **формира енергетски тим (или неко друго радно тело)** као мулти-секторско тело, у циљу унапређењу постојећих и дефинисању нових мера јавне политике усмерених на развоју енергетике, енергетске ефикасности, заштите животне средине, коришћења обновљивих извора енергије и урбане мобилности на територији општине.

У циљу успостављања квалитетне интерне комуникације о општинској енергетској политици и свим активностима и инвестицијама повезаним са енергијом и климом, потребно је увести нову позицију: **особа задужена за комуникацију одрживе енергетске политике** у следећим областима:

1. стратегија развоја и просторно планирање,
2. зграде и објекти у надлежности општине,
3. снабдевање и одлагање – отпад и отпадне воде (јавни сервис),
4. урбана мобилност,
5. унутрашња организација општине и комуникација и
6. сарадња са институцијама и организацијама које не морају бити у директној вези са општином (остали градови и општине, министарства, индустрија, образовне установе, организације цивилног друштва и друго).

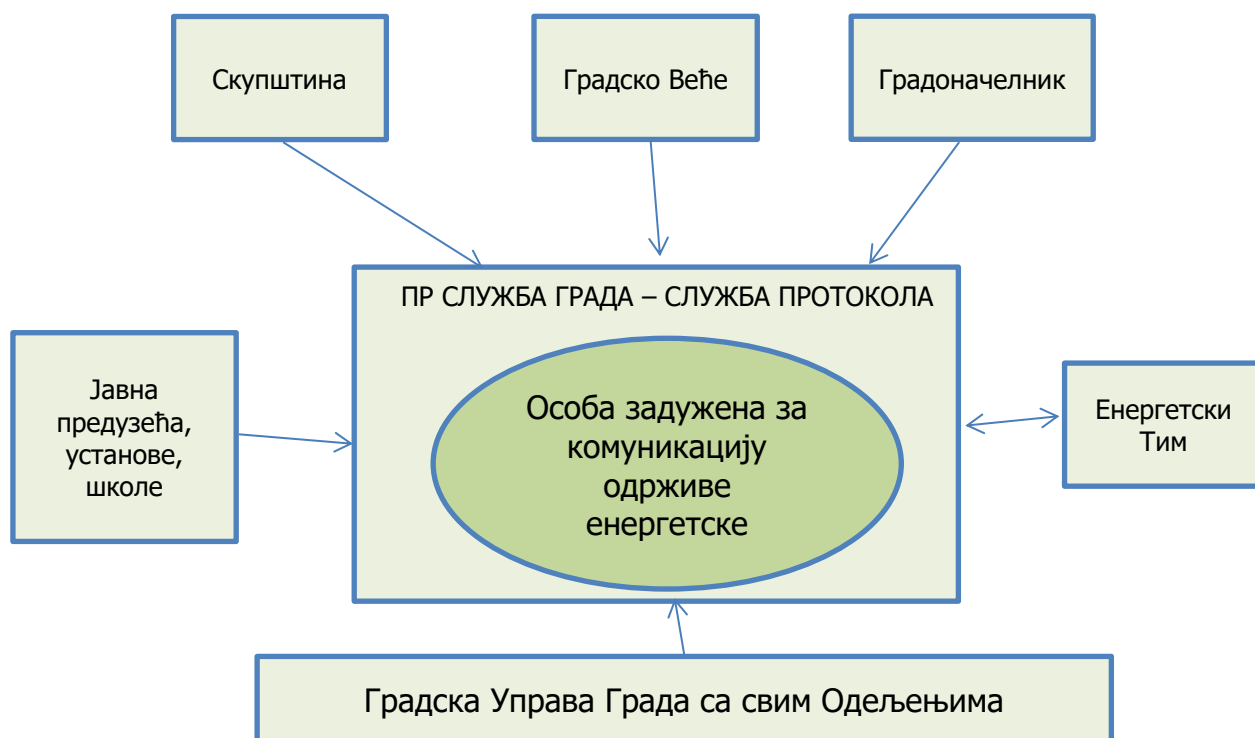
Ова позиција треба да буде део општинске ПР службе или Одељења за заштиту животне средине са следећим задужењима:

- Праћење спровођења Комуникационе стратегије у сарадњи са ПР службом и уз саветодавну улогу Енергетског Тима
- Комуникација са свим сегментима обухваћеним организационом структуром Општине
- Комуникација са представницима ЈКП, ЈП, установа и школа
- Сарадња са Енергетским Тимом
- Сарадња са ПР службом /особом која је задужена за екстерну (спољну) комуникацију у осталим областима делокруга Општине

Потребно је да запослени у општинској администрацији буду међу првима информисани и о активностима Општине за које се, на први поглед, може рећи да нису директно повезане са њиховим свакодневним задужењима и одговорностима. Међутим, веома је важно да сви запослени знају какве се активности планирају, да стекну потпуну слику о развоју Општине у погледу енергетских перформанси како би могли да те информације деле међу својим познаницима и породицом. На тај начин се повећава идентификација општинског особља са општинским политикама и службеници незванично доприносе бољој спољној комуникацији са различитим циљним групама. Још један позитиван аспект оваквог приступа је подизање свести и ширење информација о еколошком понашању не само у радном окружењу већ и у домаћинствима.

Да би се осигурала ефикасна, добро информисана и доследна комуникација, предлаже се успостављање двосмерног процеса комуникације на следећи начин:

VII.2. ПРИКУПЉАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА

Прикупљање информација треба да се одвија по приказаној форми. Особа задужена за комуникацију одрживе енергетске политике треба да прикупља следеће информације:

1.Градско Руководство

(Скупштина, Градско Веће, Градоначелник са својим помоћницима)

Ове информације обухватају све званично донете одлуке, планове, статус пројеката који су у току а у вези су са енергетиком и заштитом животне средине у оквиру наведених области:

1. стратегија развоја и просторно планирање,
2. зграде и објекти у надлежности ЈЛС,
3. снабдевање и одлагање –отпад И отпадне воде (јавни сервис),
4. урбана мобилност,

5. унутрашња организација ЈЛС и комуникација и
6. сарадња са институцијама које нису у директној вези са ЈЛС.

Канали комуникације:

Прикупљање информација може бити директним контактом, телефоном, увидом у званично усвојене и објављене одлуке или путем електронске поште. Поред тога, званично усвоје одлуке које су у вези са свим наведеним областима треба аутоматски слати особи задуженој за интерну комуникацију.

Градска Управа – Градски одсеци одељења:

Потребно је прикупити све информације, одлуке И активности одељења које су повезане са наведеним областима и градском енергетском и климатском политиком. Било би пожељно да у сваком одељењу постоји особа задужена за пружање ових информација. У идеалном случају, то може бити руководилац одељења који је упознат са свим активностима из делокруга свог одељења.

Канали комуникације: Прикупљање информација може бити спроведено директним контактом, телефоном или путем електронске поште.

2. Јавна предузећа, јавна комунална предузећа, установе, школе

Од ЈКП И ЈП која се баве водоводом, канализацијом, грејањем и јавним превозом потребно је добити сервисне информације о, на пример, реконструкцији мрежа, поравкама, искључењима, кваровима, ценама, могућим попустима, препорукама за начине уштеде. Свако од ових предузећа треба да има особу за пружање оваквих информација (нпр. ПР служба, директор, технички директор).

Такође, потребно је прикупити информације о активностима школа, раду са ученицима, акцијама као и о планираним активностима у наредном период које су у вези са енергетским и климатским темама.

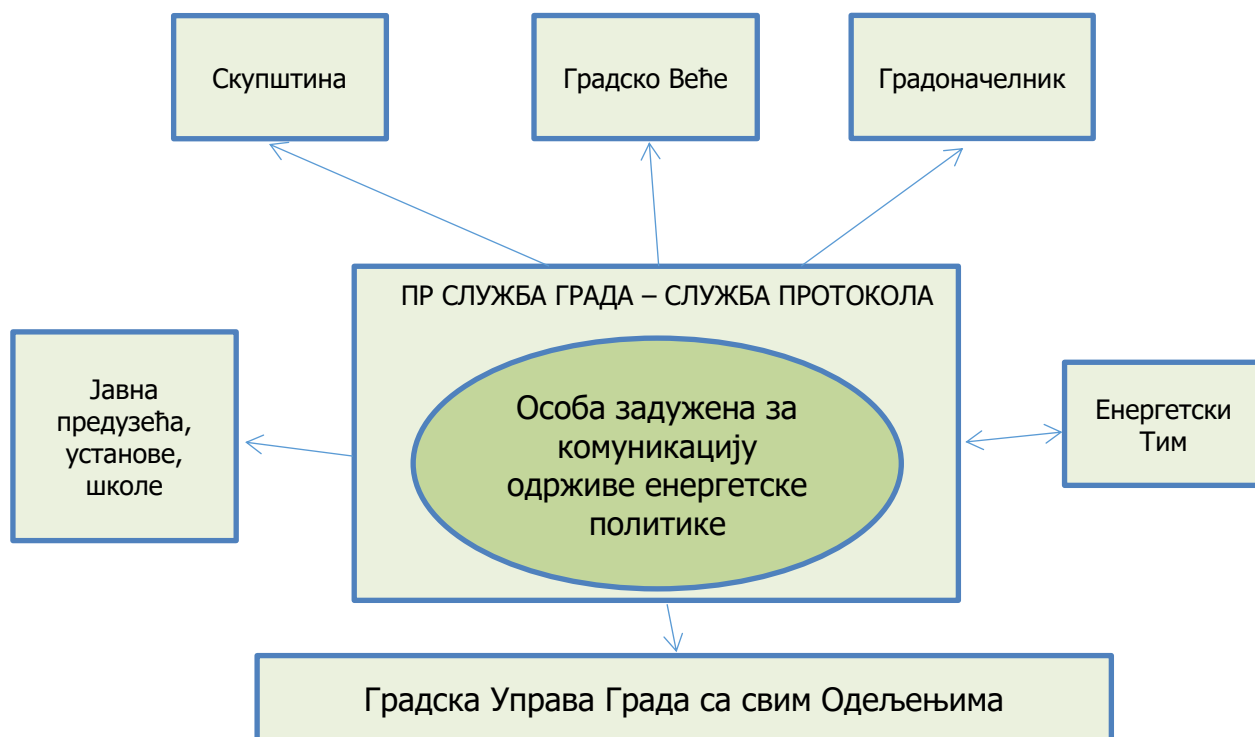
Релевантна јавна предузећа, комунална предузећа и школе би требало да одреде једну особу задужену за пружање ових информација.

Канали комуникације:

Прикупљање информација се може спроводити директним контактом, телефоном, увидом у званично усвојене и објављене одлуке, путем електронске поште или са званичног сајта предузећа или школе.

Такође, сваки од наведених актера би требало да мотивише појединце из свог радног окружења да дају предлоге и сугестије за будуће активности или побољшања у оквиру делокруга њиховог рада а који су у вези са општинском енергетском и климатском политиком и ЕЕА областима.

VII.3. ИНТЕРНО ПЛАСИРАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА

Пре интерног пласирања информација, особа задужена за комуникацију одрживе енергетске политике треба да се консултује са Енергетским Тимом о нивоу важности информација и по могућству, о каналима и начинима информисања свих запослених.

Прикупљене информације треба пласирати по приказаној семи.

1. Градско Руководство (Скупштина, Градско Веће, Градоначелник са својим помоћницима)

Информације се могу пласирати директним контактом (састанци, лични контакти), телефоном, путем електронске поште или дописом.

2. Градска Управа

Информације се могу пласирати директним контактом (састанци, лични контакти), телефоном, путем електронске поште, дописом, на огласној табле, интерних билтена, званичне веб странице града која би имала заштићен део посвећен запосленима и њиховој интерној комуникацији итд.

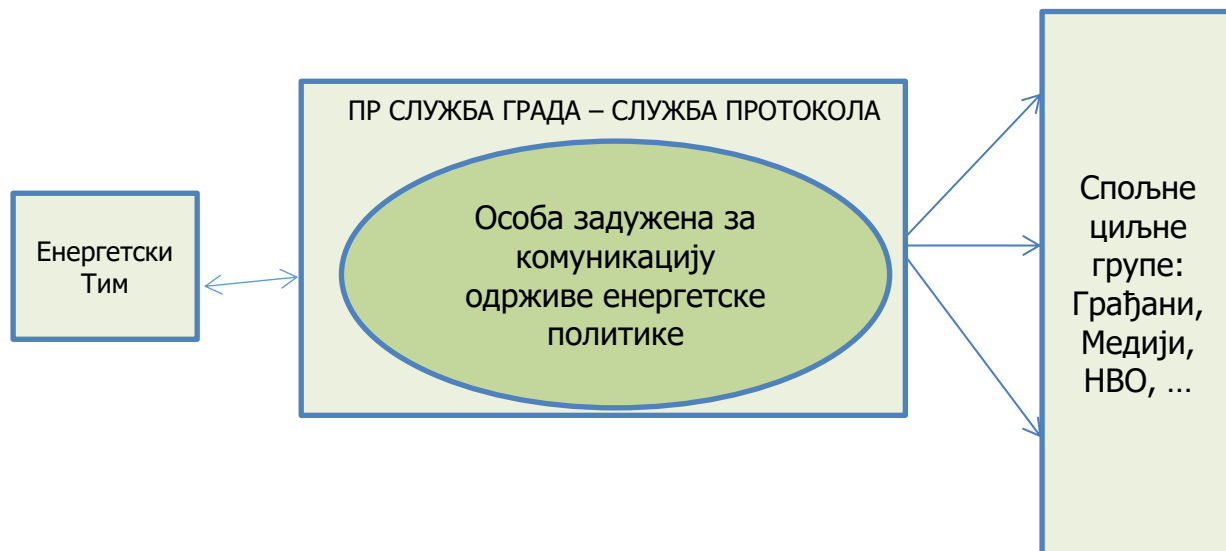
3. Јавна предузећа, јавна комунална предузећа, установе, школе

Информације се могу пласирати директним контактом (састанци, лични контакти), телефоном, путем електронске поште, дописом, на огласној табле, путем званичног сајта Општине.

VII.4. ЕКСТЕРНО ДИСТРИБУИРАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА

Неке од прикупљених информација су веома важне и за, такозване, екстерне циљне групе у које спадају градјани, медији, организације цивилног друштва и остали. Да би обезбедили њихово правовремено и потпуно информисање и повећали транспарентност и разумевање

градске политике а тиме повећали поверење у рад општинске управе, потребно је да особа задужена за комуникацију одрживе енергетске политике успостави сарадњу са градском ПР службом (особом). У сарадњи са Енергетским Тимом би требало одлучити које су информације значајне за одређене циљне групе и које од њих треба екстерно пласирати. Након тога, те информације би се доставиле градској ПР служби на даље прослеђивање екстерној јавности кроз најприкладнији канал и у складу са визијом града и кључним порукама..

VIII. ПРИЛОГ 2 - МОДЕЛ КОМУНИКАЦИОНЕ АКТИВНОСТИ ОДРЖИВЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ПОЛИТИКЕ У ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ - ГРАД КРУШЕВЦ

РЕАЛИЗАЦИЈА НАГРАЂЕНЕ ИДЕЈЕ „ЕНЕРГЕТСКИ И ФИНАНСИЈСКИ КАЛКУЛАТОР „НОВО РУХО ГРАДА ” - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД“

<p>Постојеће стање / опис проблема</p>	<p>Циљ пројекта:</p> <p>Софтверским спајањем података трију база, са израдом свима доступне on-line Интернет апликације, дошло би се до јавни видљиве базе свих објеката на територији града Крушевца са одговорима о њиховој тренутној потрошњи енергената, енергетским својствима, енергетским индикаторима и са предложеним мерама унапређења енергетске ефикасности. Предложена софтвер би садржао енергетски и финансијски калкулатор, и пружао одговор колико би евентуална енергетска санација објекта коштала и за који би се временски период исплатила грађанима. Због стварања што квалитетније и тачније слике о енергетским потребама сваког појединачног објекта на територији града Крушевца, као и у циљу не дуплирања података или „дуплог посла”, предложено решење користи понуђене и доступне базе података као и формирање нових</p> <p>Овим пројектом је предвиђено да се дође до базе отворених података о енергији, енергентима и могућностима унапређења енергетске ефикасности за сваки објекта на територији града Крушевца. База би била видљива и доступна на Интернету, 24 сата, сваком грађанину-кориснику објекта као и стручној јавности. За израду овакве базе података предвиђена је софтверска сублимација 3 базе података:</p>
---	--

	<p>База података 1 – „База података објеката на територији града Крушевца”. Предвиђено је да се до ових података дође пописом свих објеката са терена, са територије Града Крушевца, уз попуњавање претходно припремљених питања у форми упитника. Упитник садржи одговоре о:објекту, грађевинско конструкторске карактеристике објекта, склопови омотача објекта, површине и запремине грејана/хлађења и система у објекту.</p> <p>База података 2 – „База података о правно-имовинском статусу објекта”. Ова база нам дај одговоре да ли је објекат легалан или не, и које је власничке структуре. По закону објекти без дозволе не могу бити предмет будуће санације, адаптацију или енергетске интервенције.</p> <p>База података 3 – „База Националне типологије објеката”. Коришћењем постојеће израђене типологије објеката за сваки објекат са подацима из базе 1. као и коришћењем енергетског калкулатора који садржи ова база, дошло би се до тачних енергетских индикатора објекта која врло мало одступа од индикатора који би се добили израдом пројекта и енергетског елабората за исти објекат. Резултати енергетског калкулатора даје и две могућности нивоа унапређења постојећег стања енергетске ефикасности за објекат, као и процену количине смањењења емисије CO2.</p>
Опис активности	<p>Базе податак 1,2 и 3 као и сама израда и поставка на интернет страници града Крушевца базе података са енергетским и финансијским калкулатором „НОВО РУХО ГРАДА ” - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД финансирао би се из средстава предвиђаних овим конкурсом. Касније одржавање интернет странице и саме апликације радили би већ запошљени у Градској управи града Крушевца уз сарадњу са ангажованим стручњацима од стране УНДП-а задужених за имплементацију овог пројекта.</p> <p>Како је у склопу ове апликације предвиђен и финансијски калкулатор, за његову ажурност и тачност потребно је да буду у њега имплементиране тачне тржишне цене материјала који су предвиђени за енергетску санацију објеката као што су: термоизолације, фасадне облоге, система грејања, система обновљивих извора енергије, система осветљења, изолатерских материјала и сл. Зато је могуће понудити свим заинтересованим произвођачима оваквих врста материјала да не интернет страници ове апликације, поставе своје линкове ка страницама свог оглашавања, са техничким својствима њихових материјала и система као и објашњењима уградње и одржавања истих. За узврат имали би обавезу дневне/ недељне допуне или измене цена материјала који су имплементирани у енергетски и финансијског калкулатор. Тада ова web-страница и сама ова апликација постаје интересна сфера произвођача материјала и интерес што веће посете заинтересованих грађана.</p> <p>Пројектом је предвиђено је да добијени подаци из новонастале базе буду потхрањени у бази ISEM (Информациони Систем Енергетског Менаџмента). Податке о потрошњи на објектима били би дати на унос самим грађанима на основу добијених рачуна које плаћају. Ово је нарочито интересно власницима објектима намењених за више породично становање- зграде, уз могуће ангажовање енергетских менаџера зграда</p>
Посебни комуникациони циљеви	<p>Иновативност ово пројектне идеје сагледана је у новим приступу вредновања података из већ постојећих база, Националне типологије објеката, и базе о правно-имовинског статусу објеката проистеклог из Закона о попису нелегалних објекта на територијама локалних самоуправа, са новим потребним подацима добијених пописом објеката на територији града Крушевца. Софтверским решењем које спајања наведене податке за</p>

	<p>сваки објекат понаособ, уз коришћење енергетског и финансијског калкулатора са web апликације свима доступним, омогућава јасан мониторинг токова енергије на територији града за све врсте објеката на градској територији.</p> <p>Самим тим, може се очекивати и повећано интересовање крајњих корисника – свих грађана на територији града Крушевца ка коришћењу нове софтверске апликације. Повећало би се њихово интересовање за подизање енергетске ефикасности њихових објеката уз примену нових енергетских система, тако да би показали веће интересовање у процесу доношења одлука локалне самоуправе нарочито за оне које су везане за токове енергије на градском подручју.</p> <p>Локална самоуправа би са оваквим новим подацима могла да створи нови амбијент подстицаја улагања у нове видове енергије, енергетске ефикасне објекте и у нове зелене и климатске паметне инвестиције.</p> <p>Досада није познато сличан приступ понуде и презентовања података грађанима везан за енергетско стање и енергетске могућности уштеда њихових објеката. Углавном решења о енергетским својствима и потребама објеката сводио се на саму појединачну иницијативу самих корисника објекта, уз ангажовања струче инжењерске струке, које нису могли сви због различитог материјалног статуса да користе. Овим решењем и слободном јавном приступу ново оформљеној бази података са наведеном апликацијом, са потребним одговорима уз коришћење енергетског и финансијског калкулатора биће доступно свим грађанима.</p> <p>Даљим развојем софтверске WEB апликације и применом нових концепта и трендова у области ИТ индустрије отвара се могућност унапређења иновативности овог пројекта. Увођењем сензора, мерних инструмената, и могућност њиховог повезивања и умрежавања у реалном времену, отвара могућност праћење потрошње, енергије и енергената на објектима, као и њихова контрола и аутоматизација. Тиме би се отворила могућност самих грађана, да прате „live” потрошњу и токове енергије и потрошњу енергије у реалном времену својих објеката. Даљим умрежавањем ових сензора и мерних инструмената у можда посебан надограђен модул софтверске WEB апликације, енергетски градски менаџмент и градски одлучиоци могли би такође да прате токове и потрошњу енергије на нивоу градских блокова и урбанистичких зона у реалном времену, предузимајући тренутне потребне мере и корекције.</p>
<p>Индикатори учинка</p>	<p>Реализацијом овог пројекта, град Крушевац би добио базу података и моћан софтверски пакет који би у сваком тренутку давао податке од непроцењиве вредности, о стању свих објеката и укупном градском енергетском билансу на својој територији деловања. На основу тих података, градском менаџменту су пружене информације на основу којих би имао тренутну јасну слику потрошње енергије у градским насељеним деловима и областима, о правно имовинском статусу објеката, о могућностима примене појединачних енергетских мера на објектима, као и најбитније, податке на основу којих би могао брзо да доноси одлуке и да одмах предузме потребне корективне мере смањења потрошње енергије на нивоу целих урбанистичких блокова и насеља. Процене стручњака је да само брзом и корективном интервенцијом само на системима дистрибуције енергије и енергената и пружања комуналних услуга можемо доћи до уштеда и до 10%. Гледано економски на укупан годишњи градски буџет и досадашњи проценат који се одваја за енергију, долазимо до значајних средстава добијених само из овако остварених уштеда, око 80 милиона RSD.</p>

	<p>Енергетским санацијама објеката и улагањима у њихову енергетску ефикасност и будућим оствареним уштедама потрошње енергената, које би на овакав начин проистекли директно из података добијених из новонастале софтверске и WEB апликације, јасно је да долазимо до смањења емисије CO₂ гаса процентуално највише заступљеног у стварању ефекта „стаклене баште”. Са следом оваквих активности, дошло би смо и до коначног циља, побољшања квалитета живота и рада људи, као и до ублажавања климатских промена.</p> <p>Такође, слободним приступом новонасталој бази података, софтверској и WEB апликацији, локална самоуправа поставља све грађане у један јединствен равноправнији социјалан-економски положај. Нису сви грађани у могућности да ангажују стручно инжењерска лица од којих би добили описане мере и упутства каква им је интервенција на објектима потребна, колика би коштала и колике би биле уштеде у енергентима и рачунима имали након енергетске интервенције на објекту. Са овом софтверском и WEB апликацијом ови подаци би били свима доступни.</p>
<p>Фазе спровођења активности</p>	<p>Активност 1: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 1-Припрема за попис објеката Предвиђа припрему документације, геодетских подлога у готових формулара за попис објеката на терену као и ангажовање, организовање и едукацију чланова пописних комисија. Саму припрему би урадила локална самоуправа- градска управа Града Крушевца. Предвиђен временски оквирни рок за ову активност је 90 дана. У овом кораку је могуће ангажовати и лица која се тренутно налазе на заводу за запошљавање као и предвидети укључивање ученика средњих школа техничке струке водећи им ову обавезу као облик стручне праксе.</p> <p>Активност 2: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 1-Попис објеката на терену Предвиђа попис свих врста објеката на терену на територији града Крушевца. Сам попис би радиле на претходно оформљене и припремљене комисије са унапред договореним одговарајућим територијалном градском Сам рад комисије пратила би одговорна лица за спровођење овог пројекта у сарадњи са стручњацима задужених за израду софтверске WEB апликације. Предвиђен временски оквирни рок за ову активност је 360 дана. Због пред виђеног временског рока за завршетак ове активности, као у укупне насељене територије града Крушевца предвиђено је ангажовање 20 комисија са минимум 3 члана комисије. Укупно 30 људи.</p> <p>Активност 3: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 1-Припрема дигиталних образаца за унос података у базу 1 Паралелна активност са активности 1. Предвиђа припрему дигиталних образаца у excel или Access формату који би касније лако могао да се користи за масовни унос у софтверску WEB апликацију. Из тог разлога ова активност се и временски поклапа са трајањем активности 1. За ову активност били би задужени ИТ стручњаци из градске управе са стручњацима који су задужени за израду WEB апликације.</p> <p>Активност 4: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 1-Унос података пописа у Базу 1 Почиње паралелно са одвијањем активности 2. и временски има исто трајање, 360 дана. Свакодневно како стижу подаци са терена од пописних комисија, подаци би морали бити потхрањени у дигиталним обрасцима из активности 1в. Уз учешће свих актера претходно описаних активности, чланова пописних комисија и одговорних ИТ стручњака за израду софтверске WEB апликације. И ова активност би се радила у оквиру Градске управе Крушевац.</p>

Активност 5: ИЗРАДА БАЗЕ И СОФТВЕРА, WEB апликације са енергетским и финансијским калкулатором „НОВО РУХО ГРАДА ” - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД

Најбитнија активност и корак у реализацији ове идеје јер има за циљ повезивање података добијених из трију база података. Предвиђена је израда софтверског пакета који би поред задатка спајања претходно наведених сетова података за сваки објекат понаособ на територији града Крушевца имао и имплементиран енергетски и финансијски калкулатор. За саму израду софтвера са паралелним пробама функционисања апликације и сједињавања све три базе податак предвиђен је период од 270 дана заједно са израдом и пробним радом софтвера.

Активност 6: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 2 – „База података о правно-имовинском статусу објекта, Допуна и сређивање базе 2

Ова база већ делимично постоји у Градској Управи Крушевац тако да је потребно постојећу базу сортирати и конвертовати у excel табелама тако да подаци из ове базе буду компатибилним и разврстани као и подаци из базе бр.1, главни носилац, који је већ радио на овој бази података, је град Крушевац. Предвиђен рок ове активности је 178 радних дана.

Активност 7: ИМПЛЕМАТАЦИЈА БАЗЕ ПОДАТАКА 3

Имплементација постојеће базе 3 „База Националне типологије објеката”. Доступна је на Интернету на адреси <http://eekalkulator.mgsi.gov.rs/>. Ова активност предвиђа коришћење и имплементацију постојеће израђене типологије објеката као и коришћењем енергетског калкулатора који садржи ова база. ова активност одвија се паралелно са активношћу број 8, предвиђен временски рок за спајање ових база података 180 дана.

Активност 8: ПУШТАЊЕ У РАД СОФТВЕРА И WEB АПЛИКАЦИЈЕ СА ЕНЕРГЕТСКИМ И ФИНАНСИЈСКИМ КАЛКУЛАТОРОМ „НОВО РУХО ГРАДА ” - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД Софтверско сједињавање база података 1,2 и 3

Наставак активности 5., најбитније активности и наставак корак у реализацији ове идеје. У овој активности у потпуности се сједињују претходно израђене базе и са евентуалним допунама. Програмски софтвер до краја ове активности мора да ради у свом пуном пред виђеном капацитету. Предвиђен је временски период за ову активност је 180 дана.

Активност 9: ПОВЕЗИВАЊЕ СОФТВЕРА И WEB АПЛИКАЦИЈЕ СА ЕНЕРГЕТСКИМ И ФИНАНСИЈСКИМ КАЛКУЛАТОРОМ СА ИСЕМ-ом

Пројектом је предвиђено је да овако подаци добијени из софтвера и web апликације са енергетским и финансијским калкулатором „НОВО РУХО ГРАДА ” - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД буду повезани у бази ISEM (Информациони Систем Енергетског Менаџмента). Носиоци ове активности би били програмери и стручњаци израде ове платформе са градским енергетским менаџерима. Предвиђен је временски период за ову активност је 60 дана.

Активност 10: ЕДУКАЦИЈА ГРАЂАНА И МЕДИЈСКА ПРЕЗЕНТАЦИЈА СОФТВЕРА

Предвиђена активност како би се грађанима путем медија и преко средстава информисања приближили бенефити које могу добити коришћењем овог софтвера и web апликације са енергетским и финансијским калкулатором „НОВО РУХО ГРАДА ” - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД.

Активност 11: ПОЧЕТАК II КОМПОНЕНЕ ПРОЈЕКТА-ИНОВАТИВНА РЕШЕЊА „НОВО РУХО ГРАДА ” - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД

Период имплементације	24 месици од почетка пројекта
Буџет по активностима	
Интерни људски ресурси	Градско веће, Градска управа (града Крушевца - запослени задужени за Програм подршке и комуникацију, Енергетски менаџер, Енергетски тим.
Екстерна помоћ	Ко-дизајнер апликације (опционално) ИТ програмер /развијни програмер
Опрема, други трошкови	Трошкови инсталације и одржавања апликације обављаће се у оквиру ИТ сектора градске управе града Крушевца.
Укупан захтевани буџет (интерни/екстерни)	<p>Активност 1: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 1-Припреме за попис објеката. Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 2,5% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 7.500\$). У ову активност предвиђен је и штампање пописних образаца за објекте и набавка потребне пописне опреме.</p> <p>Активност 2: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 1-Попис објеката на терену Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 81,67% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 245.000\$). У ову активност предвиђена су и надокнаде за рад пописних комисија као и трошкови њиховог превоза до објеката и градских урбанистичких целина.</p> <p>Активност 3: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 1-Припрема дигиталних образаца за унос података у базу 1 Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 1,67% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 5.000\$). У ову активност предвиђена су и надокнаде за ИТ струке.</p> <p>Активност 4: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 1-Унос података пописа у електронску Базу 1 Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 1,50% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 4.500\$). У ову активност предвиђена су и надокнаде ангажованих за унос података с терена у дигиталне формуларе.</p> <p>Активност 5: ИЗРАДА БАЗЕ И СОФТВЕРА, WEB апликације са енергетским и финансијским калкулатором „НОВО РУХО ГРАДА ” - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 5,00% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 15.000\$). У ову активност предвиђена су и надокнаде ангажованих ИТ стручњака.</p> <p>Активност 6: ИЗРАДА БАЗЕ ПОДАТАКА 2 – „База података о правно-имовинском статусу објекта, Допуна и сређивање базе 2 Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 1,33% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 4.000\$). Ова база податак већ делимично постоји и у ову активност предвиђена су надокнаде ангажованих ИТ стручњака на њиховом сређивању.</p> <p>Активност 7: ИМПЛЕМАТАЦИЈА БАЗЕ ПОДАТАКА 3, Имплементација постојеће базе 3 „База Националне типологије објеката” Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 0,83% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 2.500\$). Ова база податак већ постоји и у ову активност предвиђена су надокнаде ангажованих ИТ стручњака.</p> <p>Активност 8: ПУШТАЊЕ У РАД СОФТВЕРА И WEB АПЛИКАЦИЈЕ СА ЕНЕРГЕТСКИМ И ФИНАНСИЈСКИМ КАЛКУЛАТОРОМ „НОВО РУХО ГРАДА ” - КРУШЕВАЦ ПАМЕТАН КЛИМАТСКИ ГРАД Софтверско сједињавање база података 1,2 и 3 Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 1,17% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 3.500\$).</p>

	<p>Активност 9: ПОВЕЗИВАЊЕ СОФТВЕРА И WEB АПЛИКАЦИЈЕ СА ЕНЕРГЕТСКИМ И Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 2,50% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 7.500\$). База податак ИСЕМ већ постоји и у ову активност предвиђена су надокнаде и ангажованих ИТ стручњака који раде на одржавању ове базе података..</p> <p>Активност 10: ЕДУКАЦИЈА ГРАЂАНА И МЕДИЈСКА ПРЕЗЕНТАЦИЈА СОФТВЕРА</p> <p>Од укупне вредности пројекта предвиђа се да је потребно за реализацију ове активности до 1,83% укупног пред виђеног буџета пројекта - (до 5.500\$). Како је овим пројектом предвиђена агресивнија медијска презентација софтверског пакета ова средсва су намењена за оглашавање и презентацију пројекта на свим доступним медијима на градској територији као и за трошкове рада медијског тима.</p> <p>Активност 11: ПОЧЕТАК II КОМПОНЕНЕ ПРОЈЕКТА-ИНОВАТИВНА РЕШЕЊА - Ова активност је предвиђена у реализацији II компоненте овог пројекта и не улази у финансијске активности новог пројекта.</p>
<p>Извори финансирања</p>	<p>Буџет Града Крушевца, Министарство енергетике и рударства републике Србије, Програми међународне сарадње, Међународни конкурси.</p>